

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego
w Warszawie

Wydział Nauk Ekonomicznych

Kierunek

Ekonomia

Sylabusy przedmiotów obligatoryjnych
na studiach I stopnia

Warszawa 2007

Technologie informacyjne <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL106 <i>Kod przedmiotu</i>	1 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
45	15	30	5
<i>Liczba godzin zajęć</i>	<i>Wykłady</i>	<i>Ćwiczenia</i>	<i>Liczba punktów ECTS</i>
dr Piotr Jałowiecki, prof. Arkadiusz Orłowski <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Informatyki <i>Jednostka organizacyjna</i>	polski <i>Język wykładowy</i>	
Cele i zadania przedmiotu: Celem przedmiotu jest przekazanie i usystematyzowanie wiadomości na temat podstaw użytkowania komputerów, systemu operacyjnego Windows oraz najpopularniejszego oprogramowania użytkowego Office. Posiadanie umiejętności z podanego zakresu jest niezbędne podczas dalszych studiów oraz w późniejszej pracy zawodowej. Zakres realizowanego podczas zajęć materiału jest zgodny z minimami kształcenia dla kierunku Ekonomia i dobrany pod kątem wymagań niezbędnych do uzyskania Europejskiego Certyfikatu Umiejętności Komputerowych w wersji podstawowej (ECDL). Z uwagi na specyfikę kierunku Ekonomia zakres materiału zawiera również wybrane zagadnienia zgodne z certyfikatem w wersji rozszerzonej (ECDL Advanced).			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Uzyskanie wiedzy teoretycznej i praktycznej w zakresie technologii informacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem informatycznego wspierania decyzji w zarządzaniu. Przygotowanie słuchaczy w zakresie użytkowania komputerów i oprogramowania użytkowego w sposób umożliwiający uzyskanie Europejskiego Certyfikatu Umiejętności Komputerowych zgodnie ze standardami ECDL.			
Opis przedmiotu: a. tematyka wykładów 1. Podstawy technik informatycznych. Budowa komputera klasy PC (sprzęt – hardware, oprogramowanie – software). Podstawowe pojęcia z zakresu technologii informacyjnych (dane, ich reprezentacja w pamięci, program komputerowy). Zastosowania oprogramowania użytkowego. Możliwości wykorzystywania sieci komputerowych. Ochrona zdrowia i bezpieczeństwo użytkowników komputerów. Podstawowa wiedza na temat aspektów prawnych związanych z użytkowaniem komputerów. 2. Użytkowanie komputerów. Wykorzystywanie podstawowych funkcji komputera klasy PC i jego systemów operacyjnych. Podstawowe umiejętności konfiguracji komputera oraz postępowania w sytuacjach awaryjnych. Efektywne zarządzanie elementami systemu operacyjnego i zbiorami danych (kompresja i dekompresja plików). Bezpieczeństwo danych w systemach lokalnych i sieciowych. Ochrona antywirusowa i wykorzystywanie oprogramowania antywirusowego. b. tematyka ćwiczeń 1. Przetwarzanie tekstów. Tworzenie, edycja, formatowanie, drukowanie i przygotowanie do dystrybucji dokumentów tekstowych. Stosowanie funkcji związanych z tworzeniem i umieszczaniem w dokumentach tabel, obiektów graficznych, równań i wzorów matematycznych, schematów organizacyjnych. Tworzenie i wykorzystywanie korespondencji seryjnej. 2. Arkusze kalkulacyjne. Tworzenie, modyfikacja, formatowanie i zastosowanie arkuszy w wybranych zastosowaniach. Tworzenie i stosowanie standardowych formuł i funkcji tekstowych, matematycznych, logicznych i statystycznych. Tworzenie i formatowanie wykresów. 3. Bazy danych, pozyskiwanie i przetwarzanie informacji. Tworzenie i wykorzystywanie baz danych przy pomocy systemu zarządzania bazą danych. Tworzenie i wykorzystywanie obiektów bazy danych: tabel, formularzy, kwerend i raportów. Znajomość specyfiki i tworzenie relacyjnych baz danych. Przetwarzanie informacji zawartych w bazie przy użyciu zapytań i funkcji. 4. Grafika menedżerska i prezentacyjna. Umiejętność posługiwania się programem do tworzenia prezentacji. Tworzenie, formatowanie i modyfikacja prezentacji z wykorzystaniem różnych układów i szablonów. Edycja tabel, wykresów, obiektów graficznych, multimedialnych w prezentacjach. Wykorzystywanie animacji, efektów przejść pomiędzy slajdami oraz przycisków akcji. 5. Usługi w sieciach informatycznych. Posługiwanie się Internetem i związane z tym zagadnienia bezpieczeństwa. Wyszukiwanie informacji i danych na stronach WWW. Posługiwanie się pocztą elektroniczną i związane z tym zagadnienia bezpieczeństwa. Wyszukiwanie i przesyłanie danych w sieciach lokalnych i internet.			
Metoda nauczania: Wykłady są realizowane dla wszystkich studentów w sali wyposażonej w projektor wizyjny w formie prezentacji multimedialnych. Ćwiczenia są realizowane w grupach maksymalnie 16 osobowych w laboratoriach komputerowych przy założeniu indywidualnego dostępu każdej osoby do osobnego komputera.			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń: Zaliczenie przedmiotu odbywa się w postaci komputerowego testu sprawdzającego nabyte umiejętności. Ponadto wszyscy chętni mogą odpłatnie uzyskać Europejską Kartę Umiejętności Komputerowych oraz przystąpić do 7 egzaminów po zdaniu, których uzyskują certyfikat Europejski Certyfikat Umiejętności Komputerowych zgodnie ze standardami ECDL.			
Pomoce naukowe i literatura: Oprogramowanie użytkowe Microsoft Office, materiały dydaktyczne opracowane zgodnie ze standardami ECDL oraz ECDL-A. a) literatura obowiązkowa A.Staranowicz, P.Duda, A.Orłowski: Technologie informacyjne. Wydawnictwo SGGW, Warszawa, 2007. Europejski Certyfikat Umiejętności Komputerowych. Syllabus wersja 4.0, PTI, 2006. Europejski Certyfikat Umiejętności Komputerowych. Syllabus wersja 1.0, PTI, 2005.			

Geografia ekonomiczna <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL 103 <i>Kod przedmiotu</i>	1 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
30 <i>Liczba godzin zajęć</i>	15 <i>Wykłady</i>	15 <i>Ćwiczenia</i>	5 <i>Liczba punktów ECTS</i>
dr Halina Powęska <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Polityki Agrarnej i Marketingu <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Celem przedmiotu jest poznanie sposobów gospodarowania człowiekiem w przestrzeni, zasad lokalizacji i rozmieszczenia działalności gospodarczej, organizacji i funkcjonowania systemów społeczno-ekonomicznych, związków przyczynowo-skutkowych zachodzących w środowisku geograficznym oraz skutków jakie gospodarcza działalność człowieka przynosi dla ludzkości, gospodarki i środowiska. Wyróżnić należy dwa podstawowe, wzajemnie uzupełniające się, nurty zagadnień: teoretyczne i empiryczne. Zadaniem nurtu teoretycznego jest pokazanie w sposób modelowy zjawisk i procesów zachodzących w relacji człowiek – środowisko przyrodnicze i społeczno-ekonomiczne. Empiryczne ujęcie odnosi się do problematyki współczesnych procesów społeczno-ekonomicznych ze szczególnym uwzględnieniem powiązań: gmina – region, region – kraj, kraj – kontynent.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Efektem kształcenia w zakresie geografii ekonomicznej jest nabycie przez studentów umiejętności analizy, identyfikacji, opracowywania i interpretacji zjawisk społeczno-ekonomicznych zachodzących w przestrzeni.			
Opis przedmiotu: a. tematyka wykładów Przedmiot badań i zakres geografii ekonomicznej. Metodologia geografii ekonomicznej. Zastosowanie metod kartograficznych do prezentacji wybranych zjawisk geograficzno-ekonomicznych. Organizacja życia społeczno-gospodarczego we współczesnym świecie. Świat, Europa, Polska – dynamika zmian na politycznej mapie świata i Europy. Problemy demograficzne współczesnego świata. Układ osadniczy i jego struktura. Procesy urbanizacyjne. Przestrzenne aspekty działalności przemysłowej. Rolnictwo i gospodarka żywnościowa. Gospodarka przestrzenna i jej elementy. Wzrost roli usług we współczesnej gospodarce. Gospodarcze i społeczne funkcje komunikacji. Turystyka jako dział gospodarki światowej. Przestrzenne zróżnicowanie działalności ekonomicznej na Świecie. b. tematyka ćwiczeń Rozwój lokalny. Region ekonomiczny. Kartogram i kartodiagram jako metody prezentacji zjawisk społeczno-gospodarczych. Tendencje zmian demograficznych w Polsce. Aktywność zawodowa ludności Polski. Zróżnicowanie wskaźnika bezrobocia w Polsce w ujęciu przestrzennym i czasowym. Przyczyny i skutki bezrobocia w okresie transformacji. Dominujące typy morfogenetyczne osadnictwa wiejskiego w Polsce. Proces urbanizacji wsi. Sytuacja i kierunki rozwoju wybranych gałęzi i branż przemysłu w Polsce. Ocena przyrodniczych i pozaprzyrodniczych warunków rozwoju rolnictwa. Gospodarka leśna w Polsce na tle sytuacji światowej. Układ przestrzenny infrastruktury gospodarczej w Polsce. Przestrzenne zróżnicowanie znaczenia sektora usług w gospodarce ze szczególnym uwzględnieniem usług rynkowych. Struktura przestrzenna gospodarki.			
Metoda nauczania: - charakterystyka struktur i procesów przy wykorzystaniu metod wnioskowania indukcyjnego i dedukcyjnego w zakresie identyfikacji prawidłowości występowania i rozwoju zjawisk i procesów przestrzennych, - uwzględnianie w zakresie analizy struktury przestrzennej działalności społeczno-gospodarczych skali lokalnej, regionalnej i krajowej a także kontekstu porównawczego ze światem, - indywidualne oraz zespołowe wykonywanie przez studentów zadań z zakresu analizy wybranych zagadnień geograficzno-ekonomicznych z wykorzystaniem metod statystycznych oraz graficznych metod prezentacji, - prezentacja przez studentów wybranych zagadnień z tematyki zajęć ćwiczeniowych oraz wyników przeprowadzonych analiz.			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń: Egzamin pisemny / ocena aktywności na zajęciach oraz pisemne kolokwium			
Pomoce naukowe i literatura: a) literatura obowiązkowa Kuciński K., Geografia ekonomiczna. Zarys teoretyczny, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2004 Rogacki H., Geografia społeczno-gospodarcza Polski, PWN, Warszawa 2007 b) literatura uzupełniająca Kuciński K., Geografia. Kompendium w zarysie i zadaniach, Difin, Warszawa 2008 Fierla I., Geografia gospodarcza Polski, PWN, Warszawa 2004 Domański R., Geografia ekonomiczna. Ujęcie dynamiczne, PWN, Warszawa 2005 Tkocz J., Podstawy geografii społeczno-ekonomicznej. Wykład teoretyczny, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2007 Wrona J., Rek J., Podstawy geografii ekonomicznej, PWN, Warszawa 2004 Michałków I. Zarys geografii ekonomicznej, PWN, Warszawa 2000 Fierla I., Geografia gospodarcza świata, PWN, Warszawa 2002 Czerny M., Globalizacja a rozwój. Wybrane zagadnienia geografii społeczno-gospodarczej świata, Wydawnictwo naukowe PWN, Warszawa 2005 Falkowski J., Kostrowicki J., Geografia rolnictwa świata, PWN, Warszawa 2001 Bank Danych Regionalnych GUS, GUS, Warszawa Atlas Narodowy Rzeczypospolitej Polskiej			

Psychologia pracy <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL104 <i>Kod przedmiotu</i>	1 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
30	15	15	4
<i>Liczba godzin zajęć</i>	<i>Wykłady</i>	<i>Ćwiczenia</i>	<i>Liczba punktów ECTS</i>
dr hab. Jan Wołoszyn – prof. nadzw.	Katedra Ekonomiki Edukacji, Komunikowania i Doradztwa		polski
<i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	<i>Jednostka organizacyjna</i>		<i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu:			
Głównym celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z teoretycznymi i metodologicznymi podstawami psychologii pracy jako psychologii stosowanej, szczególnie: różnorodnymi uwarunkowaniami i rolą pracy w życiu człowieka, znaczeniem kompetencji w procesie pracy, czynnikiem ludzkimi w pracy.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje:			
Identyfikowania różnych kompetencji zawodowych, analizowania wpływu warunków wewnętrznych i zewnętrznych człowieka na jego chęć do pracy, analizowania poszczególnych etapów rozwoju człowieka pod kątem wyboru, kształcenia i doskonalenia zawodowego, rozstrzygania konfliktów pracowniczych, radzenia sobie ze stresem.			
Opis przedmiotu:			
a. tematyka wykładów			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zakres przedmiotu i siatka podstawowych pojęć (rodowód, przedmiot, zadania, działy i obszary problemowe psychologii pracy, teorie służące do wyjaśnienia zjawisk psychologicznych (behawioryzm, psychoanaliza, humanizm, teoria poznawcze), miejsce psychologii pracy wśród nauk psychologicznych i innych nauk społecznych. 2. Psychologiczna analiza pracy (podstawowe postacie rzeczywistości (rzecz, osoba, idea, podmiot), podstawowe formy aktywności człowieka (praca, walka, zabawa, kult), związek form aktywności człowieka z postaciami rzeczywistości, istota i rodzaje pracy ludzkiej wyodrębnione z uwzględnieniem kryterium podmiotowego, przedmiotowego i organizacyjno-prawnego, funkcje pracy ludzkiej, teorie rozwoju człowieka pod kątem wykonywania pracy, zagadnienia pracy ludzkiej w doktrynach wielkich religii oraz w różnych teoriach organizacji i zarządzania. 3. Analiza psychologiczna pracownika (istota osobowości w kontekście pracy ludzkiej, zdolności, uzdolnienia i zainteresowania pracą, rola wiedzy w życiu człowieka, postawy i wartości, kwalifikacje i kompetencje pracownicze). 4. Stres w pracy a zdrowie personelu (istota stresu, natura reakcji stresowej, źródła stresu, sposoby walki ze stresem (zalecenia dietetyczne, leczenie farmakologiczne, techniki relaksacji, ćwiczenia fizyczne, hipnoza). 5. Psychologiczna analiza motywacji i motywowania (istota motywacji i motywowania, teorie potrzeb (Maslow, Atkinson, Herzberg), teorie oczekiwań (Vroom, Porter, Lawler, teorie wzmocnień (uwarunkowania instrumentalne, Skinera, reguła Hamnera). 6. Konflikty w miejscu pracy (istota konfliktów i ich źródła, tradycyjne współczesne podejście do konfliktów, fazy rozwoju konfliktu i jego dynamika, strategie sterowania konfliktami, style i metody rozwiązywania konfliktów). 7. Przywództwo w miejscu pracy (istota przywództwa, cechy mające związek z przywództwem, style przywództwa). 			
b. tematyka ćwiczeń			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kompetencje zawodowe (identyfikacja różnic pomiędzy kwalifikacjami zawodowymi a kompetencjami, dobór wiedzy i umiejętności do poszczególnych poziomów kwalifikacji, określanie kompetencji zawodowych na różnych poziomach kształcenia). 2. Dobór optymalnych warunków pracy (analiza układu człowiek - maszyna, analiza wpływu warunków otoczenia na niezawodność człowieka w pracy, analiza wpływu warunków wewnętrznych na niezawodność człowieka w pracy). 3. Motywacja i umiejętności motywowania (analiza motywów wpływających na myślenie i działanie, określanie wpływu innych ludzi na facylitację i próżniactwo społeczne, identyfikacja potrzeb ludzkich, analiza skutków motywacji wewnętrznej i zewnętrznej). 4. Etapy rozwoju poznawczego i emocjonalnego człowieka (analiza struktury kompetencji umysłowych, identyfikacja wiedzy deklaratywnej i proceduralnej, identyfikacja skłonności zawodowych, diagnoza cech osobowości pod kątem wyboru przyszłej pracy). 5. Sposoby rozstrzygania konfliktów (debata nad pozytywnymi i negatywnymi skutkami konfliktów, diagnoza preferowanego stylu rozwiązywania konfliktu, określanie okoliczności stosowania poszczególnych stylów rozwiązywania konfliktów, rozstrzyganie konfliktu wybranymi metodami). 6. Zwalczanie reakcji stresowej (analiza różnych form odpowiedzialność za siebie w walce ze stresem, określanie zaleceń dietetycznych w reakcji stresowej, planowanie techniki relaksacyjnej zapobiegającej niepożądanemu stresowi, ćwiczenie elementów wybranych technik relaksacyjnych). 7. Grupowe techniki doskonalenia (identyfikacja grupowych technik doskonalenia, określanie celu treningu wrażliwości, identyfikacja sposobów osiągania większej efektywności z wykorzystaniem siatki kierowniczej, ocena efektywności technik doskonalenia). 			
Metoda nauczania:			
Wykład, dyskusja, metody aktywizujące.			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń:			
Ćwiczenia zaliczane są na podstawie indywidualnej aktywności studentów na zajęciach oraz pisemnej pracy zaliczeniowej. Egzamin z przedmiotu odbywa się w formie pisemnej.			
Pomoce naukowe i literatura:			
a. literatura obowiązkowa			
Hamer H, Wołoszyn J.: Wybrane zagadnienia z psychologii społecznej. Format-AB. Warszawa, 1997.			
b. literatura uzupełniająca			
Everly G. S., Jr, Rosenfeld R.: Stres Przyczyny, terapia i autoterapia. PWN. Warszawa, 1992.			
Nosal C. S. Psychologia decyzji kadrowych. Wyd. Profesjonalnej Szkoły Biznesu. Kraków, 1997.			
Katz D., Kahn R., L.: Społeczna psychologia organizacji. PWN. Warszawa, 1979.			
Lehmann G.: Praktyczna psychologia pracy. PZWL. Warszawa, 1996.			

Mikroekonomia <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL101 <i>Kod przedmiotu</i>	1 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
60	30	30	6
<i>Liczba godzin zajęć</i>	<i>Wykłady</i>	<i>Ćwiczenia</i>	<i>Liczba punktów ECTS</i>
Dr Ewa Mossakowska <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Ekonomii i Polityki Gospodarczej <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Przekazanie studentom wiedzy merytorycznej o funkcjonowaniu podmiotów gospodarczych i poszczególnych rynków w gospodarce rynkowej oraz o dokonywaniu wyborów ekonomicznych przez podmioty gospodarcze. Wyjaśnienie znaczenia i zastosowania teorii mikroekonomicznych dla decyzji konsumentów i producentów. Wykształcenie umiejętności identyfikowania problemów ekonomicznych oraz analizy zjawisk i procesów rynkowych w skali mikro.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Rozumienie i posługiwanie się podstawowymi kategoriami mikroekonomicznymi. Wykorzystanie teorii mikroekonomicznych do oceny racjonalności decyzji podmiotów gospodarczych i interpretowania problemów praktyki gospodarczej.			
Opis przedmiotu:			
a. tematyka wykładów Główne problemy i podstawowe kategorie ekonomiczne. Dobra i ich rodzaje. Pojęcie rzadkości, wyboru i kosztu alternatywnego. Podmioty gospodarcze i ich charakterystyka. Systemy gospodarcze. Krzywa możliwości produkcyjnych. Optymalizacja decyzji gospodarczych. Zasoby i czynniki wytwórcze. Zasoby a strumienie. Rynek – istota i klasyfikacja. Gospodarka rynkowa. Kategorie rynkowe. Popyt, prawo popytu. Determinanty popytu. Podaż i jej zmiany. Ceny – rodzaje i funkcje. Równowaga rynkowa – analiza statyczna i dynamiczna. Działanie mechanizmu rynkowego. Teoria racjonalnego zachowania się konsumenta. Wybór konsumpcji w czasie. Przedsiębiorstwo – istota, cele, formy organizacyjne. Decyzje produkcyjne przedsiębiorstwa: funkcja produkcji i wybór optymalnej techniki wytwarzania. Koszty, utargi i zysk w przedsiębiorstwie. Decyzje ekonomiczne przedsiębiorstwa – wybór ekonomicznie efektywnej produkcji. Racjonalne zachowanie się przedsiębiorstwa w różnych strukturach rynku: konkurencji doskonałej, niedoskonałej, oligopolu i monopolu pełnym. Alternatywne teorie przedsiębiorstwa. Rynki czynników produkcji: pracy, ziemi, rynek finansowy (pieniężny i kapitałowy). Niedoskonałość rynku – asymetria informacji, dobra publiczne i efekty zewnętrzne.			
b. tematyka ćwiczeń Podstawowe pojęcia mikroekonomiczne. Narzędzia i metody analizy ekonomicznej: indeksy, stopy wzrostu, funkcje. Sposoby wizualizacji zależności: tabele i wykresy. Wyznaczanie i wykreślanie funkcji popytu. Przesunięcia funkcji popytu. Popyt indywidualny a popyt rynkowy. Elastyczności cenowe, dochodowe i mieszane popytu. Elastyczność popytu a wielkość utargu. Wyznaczanie funkcji podaży i jej zmiany. Elastyczności cenowe podaży. Matematyczne i graficzne wyznaczanie równowagi rynkowej. Wpływ cen minimalnych i maksymalnych na równowagę rynkową. Model pajęczyny. Użyteczność, funkcje użyteczności, krzywe obojętności konsumenta. Nachylenie krzywej obojętności a krańcowa stopa substytucji. Ograniczenia budżetowe konsumenta. Równowaga konsumenta. Wpływ zmian cen i dochodów na optimum konsumenta. Tożsamość Slutskiego. Teoria produkcji. Funkcja produkcji – produkt całkowity, przeciętny i krańcowy. Wyznaczanie izokwenty i izokoszty. Techniczna stopa substytucji. Optimum produkcji. Koszty stałe, zmienne, całkowite i marginalne i krótkim okresie. Koszty w długim okresie. Utarg całkowity, przeciętny i marginalny – analiza matematyczna i graficzna. Wynik (zysk, strata) księgowy i ekonomiczny. Analiza równowagi przedsiębiorstwa w różnych strukturach rynku: konkurencji doskonałej, monopolistycznej, monopolu pełnego. Modele oligopolu. Analiza podstawowych instrumentów finansowych. Stopa zwrotu z inwestycji finansowych. Kapitał ludzki. Równowaga na rynku pracy. Różnicowanie płac. Indeks płacy nominalnej i realnej. Analiza rynku ziemi.			
Metoda nauczania: Wербalna, wizualna, wykorzystanie metod matematycznych i statystycznych, analiza przypadków.			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń: Wykłady – egzamin pisemny (test wyboru i zadania), Ćwiczenia – kolokwia pisemne (test wyboru, zadania, pytania opisowe), aktywność na zajęciach.			
Pomoce naukowe i literatura			
a) literatura obowiązkowa Begg D., Fischer S., Dornbusch R.: Mikroekonomia, PWE, Warszawa 2003. Varian H. R.: Mikroekonomia. Kurs średni – ujęcie nowoczesne, PWN, Warszawa 2002. Wiszniewski Z.: Mikroekonomia współczesna, Centrum Edukacji i Rozwoju Biznesu, Warszawa 1994. Zawojńska A., Daniłowska A.: Zbiór zadań z ekonomii z rozwiązaniami, Wyd. SGGW, Warszawa 2002.			
b) literatura uzupełniająca Materiały pomocnicze w formie pisemnej, folie, prezentacje multimedialne.			

Propedeutyka rolnictwa <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL102 <i>Kod przedmiotu</i>	1 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
30	30		4
<i>Liczba godzin zajęć</i>	<i>Wykłady</i>	<i>Ćwiczenia</i>	<i>Liczba punktów ECTS</i>
dr Irena Suwara <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Agronomii – Wydział Rolnictwa i Biologii <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Omówienie ogólnych zasad i uwarunkowań prowadzenia produkcji rolniczej i przedstawienie powiązań pomiędzy działami produkcji rolniczej. Ukazanie skali produkcji surowców roślinnych i zwierzęcych, możliwości ich przetwarzania oraz zagadnień obrotu surowcami.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Studenci kierunku Ekonomia po wysłuchaniu i zaliczeniu przedmiotu „Propedeutyka rolnictwa” powinni zdobyć podstawowe informacje dotyczące specyfiki produkcji rolniczej, a w szczególności produkcji roślinnej i chowu zwierząt gospodarskich i rozumieć uwarunkowania klimatyczne i glebowe produkcji na gruntach ornyc, użytkach zielonych i pod osłonami oraz prawidłowo oceniać skalę produkcji surowców roślinnych i zwierzęcych. Ponadto studenci powinni rozumieć zagrożenia dla środowiska, jakie może spowodować niewłaściwe stosowanie lub magazynowanie środków do produkcji rolnej, a także umieć oceniać gospodarstwo rolne pod kątem możliwości prowadzenia produkcji według jednego z obowiązujących systemów rolniczych.			
Opis przedmiotu: a. tematyka wykładów 1. Pojęcie propedeutyki rolnictwa. Rolnictwo, jego działy, gałęzie i działalności oraz funkcje. Powiązania pomiędzy działami w gospodarstwie rolniczym. 2. Cechy i specyfika produkcji rolniczej. Czynniki i środki produkcji w rolnictwie. 3. Charakterystyka rolniczej przestrzeni produkcyjnej i obszarów wiejskich. Polskie rolnictwo na tle innych obszarów Unii Europejskiej. 4. Cele i zadania oraz specyfika produkcji roślinnej. Podstawowe pojęcia związane z produkcją roślinną. 5. Uwarunkowania klimatyczne polowej produkcji roślinnej (okres wegetacyjny, rozkład opadów, uwarunkowania termiczne). 6. Uwarunkowania glebowe produkcji roślinnej (mapy glebowe, klasy bonitacyjne i kompleksy glebowe). 7. Rośliny uprawy polowej, ogrodnicze i warzywnicze oraz ich znaczenie gospodarcze. 8. Cele i zadania oraz specyfika produkcji zwierzęcej. Podstawowe pojęcia związane z produkcją zwierzęcą. 9. Gałęzie produkcji zwierzęcej, główne cele chowu zwierząt gospodarskich. Przegląd najważniejszych grup zwierząt. 10. Środki do produkcji roślinnej (nawozy i środki ochrony roślin). 11. Środki do produkcji zwierzęcej (pasze dla zwierząt). 12. Gospodarowanie na trwałych użytkach zielonych. Rola przyrodnicza i gospodarcza trwałych użytków zielonych. 13. Systemy rolnictwa europejskiego. 14. Systemy polowej produkcji roślinnej i uprawy roli (pole, działka, rozłóg, monokultura, płodozmian, uprawa płuzna, uprawa uproszczona). 15. Zaliczenie. b. tematyka ćwiczeń			
Metoda nauczania: Wykłady			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń: Ocena na podstawie kontroli obecności lub sprawdzian pisemny.			
Pomoce naukowe i literatura: a. literatura obowiązkowa MRiRW, MŚ – „Kodeks Dobrej Praktyki Rolniczej”, Warszawa, 2003. Nazaruk, M. – „Podstawy rolnictwa”, SGGW, Warszawa 1998. b. literatura uzupełniająca Karczmarczyk, S. – „Podstawy produkcji roślinnej”, Szczecin 1997. Klepacki, B. – „Ekonomika i organizacja rolnictwa”, WSiP, Warszawa 1999. Kowalak, Z. – „Produkcja rolnicza”, cz.1 i 2, Poznań 2002. Praca zbiorowa – „Podstawy produkcji zwierzęcej”, Warszawa 1999. Suwara, I. – „Podstawy produkcji roślinnej”, WSiP 1999.			

Matematyka <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL105 <i>Kod przedmiotu</i>	1 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
60 <i>Liczba godzin zajęć</i>	30 <i>Wykłady</i>	30 <i>Ćwiczenia</i>	6 <i>Liczba punktów ECTS</i>
Dr Alina Józwickowska <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Ekonometrii i Statystyki <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Rozszerzenie wiedzy matematycznej o pojęcia z zakresu tzw. matematyki wyższej, które umożliwią skuteczne studiowanie przedmiotów pokrewnych- statystyki, ekonometrii.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Posługiwanie się aparatem analizy matematycznej i opisu zagadnień ekonomicznych w języku analizy matematycznej; formułowanie problemów w terminach macierzy i rozwiązywanie układów równań liniowych.			
Opis przedmiotu:			
a. tematyka wykładów			
1. Rachunek macierzowy: pojęcie macierzy, działania algebraiczne na macierzach. Wyznacznik macierzy kwadratowej. Macierz odwrotna. Rozwiązywanie równań macierzowych. Rząd macierzy.			
2. Rozwiązywanie układów równań liniowych. Twierdzenie Kroneckera-Capellego, tw. Cramera, metoda Gaussa. Zastosowanie metody Gaussa do obliczania wyznaczników i odwracania macierzy. Rozwiązywanie układów nierówności liniowych.			
3. Przestrzeń wektorowa, liniowa zależność i niezależność wektorów.			
4. Ciągi liczbowe. Liczba e.			
5. Funkcji jednej zmiennej: funkcje elementarne: wykładnicza, logarytmiczna, funkcje cyklometryczne. Granica, ciągłość, własności funkcji ciągłych: tw. Weierstrassa, Darboux.			
6. Rachunek różniczkowy funkcji jednej zmiennej: pochodna, różniczka, przyrosty, interpretacja ekonomiczna. Ekstrema, monotoniczność, wklęsłość, wypukłość funkcji. Badanie tempa zmian wartości funkcji.			
7. Rachunek całkowy funkcji jednej zmiennej – całka nieoznaczona, całka oznaczona Riemanna, funkcja górnej granicy całkowania, całka niewłaściwa.			
8. Funkcje wielu zmiennych – warstwy, odczytywanie własności funkcji z planu warstwicowego, pochodne cząstkowe, ekstrema lokalne , globalne, ekstrema warunkowe.			
b. tematyka ćwiczeń analogiczna z tematyką wykładów			
Metoda nauczania: Zajęcia audytoryjne.			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń: Semestr kończy się egzaminem pisemnym trwającym 120 minut. Do egzaminu dopuszczone są osoby, które uczestniczyły w zajęciach oraz uzyskały co najmniej połowę punktów z dwóch prac kontrolnych, przeprowadzonych w trakcie trwania semestru.			
Pomoce naukowe i literatura:			
a. literatura obowiązkowa			
Banaś J., Podstawy matematyki dla ekonomistów, WNT, Warszawa 2007.			
Dubnicki W., Kłopotowski J., Szapiro T. Analiza matematyczna. Podręcznik dla ekonomistów, PWN, Warszawa 1996.			
Leitner R., Zarys matematyki wyższej dla inżynierów, Tom I WNT 1995			
Leitner R., Zarys matematyki wyższej dla inżynierów, Tom II, WNT 2007			
b. literatura uzupełniająca			
Banaś J., Wędrychowicz S., Zbiór zadań z analizy matematycznej, WNT, 1997			
Krysicki W., Włodarski L., Analiza matematyczna w zadaniach, PWN 2005			
Stankiewicz W., Zadania z matematyki dla wyższych uczelni technicznych, PWN, 1982			

Komunikowanie społeczne <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL205 <i>Kod przedmiotu</i>	2 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
30 <i>Liczba godzin zajęć</i>	15 <i>Wykłady</i>	15 <i>Ćwiczenia</i>	3 <i>Liczba punktów ECTS</i>
dr hab. Krystyna Krzyżanowska – prof. SGGW <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Ekonomiki Edukacji, Komunikowania i Doradztwa <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Celem poznawczym jest przedstawienie podstaw psychologicznych i socjologicznych teorii komunikacji społecznej oraz przekazanie wiedzy z zakresu komunikowania interpersonalnego, komunikowania w grupie i komunikowania masowego.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Kształtowanie umiejętności społecznych studentów związanych ze skutecznym porozumiewaniem się w życiu prywatnym i zawodowym, a także umiejętności właściwego przekazywania informacji i aktywnego przysłuchiwania się.			
Opis przedmiotu: a. tematyka wykładów Definicje i modele procesu komunikowania. Rodzaje sytuacji komunikacyjnych. Cele i zasady komunikowania interpersonalnego. Tradycje w dziedzinie teorii komunikacji (socjopsychologiczna, cybernetyczna, retoryczna, semiotyczna, socjokulturowa, krytyczna i fenomenologiczna). Znaczenie słuchania dla skutecznego komunikowania się (rodzaje i style słuchania). Istota i zasady skutecznego komunikowania informacyjnego i perswazyjnego. Sztuka argumentacji i skutecznej perswazji. Podstawowe funkcje zachowań niewerbalnych Kategorie zachowań niewerbalnych: aparycja, kinezyka, proksemika, haptyka, chronemika, parajęzyk. Komunikowanie w grupie (proces tworzenia grupy, etapy rozwoju grupy wg Tuckmana, bariery utrudniające skuteczne porozumiewanie się w grupie zadaniowej, kierowanie grupą). Komunikowanie w organizacji (poziomy komunikowania wg Mc Quaila, komunikowanie wewnętrzne i zewnętrzne, kierunki komunikowania instytucjonalnego). Podstawowe zasady prezentacji i wystąpień w public relations. Komunikowanie masowe (cechy procesu komunikowania masowego, systematyka mass mediów, funkcje środków masowego przekazu, usytuowanie komunikatora masowego w społecznym systemie medialnym, skutki komunikowania masowego). b. tematyka ćwiczeń Podstawowe formy komunikowania. Zasady poprawnego porozumiewania się. Zakłócenia w procesie komunikowania. Komunikowanie werbalne (natura języka, pułapki i bariery w werbalnej interakcji). Znaczenie raportu w efektywnym procesie komunikowania (charakterystyka i identyfikacja typów zachowań w sytuacjach komunikacyjnych). Formy wypowiedzi w komunikacji niewerbalnej (mowa ciała, komunikowanie parafrazowane). Czteroskładnikowy model informacji: autoprezentacja, kontakt interpersonalny, apel. Znaczenie informacji zwrotnej dla skutecznego porozumiewania się (cechy dobrze sformułowanej informacji zwrotnej, sposoby przekazywania feedbacku, najczęściej popełniane błędy, wskazówki dla przyjmujących i przekazujących informację zwrotną). Profesjonalne prezentacje w public relations.			
Metoda nauczania: Praca w grupach, metoda inscenizacji, wykład			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń: Zaliczenie pisemne			
Pomoce naukowe i literatura: foliogramy, filmy, testy, rysunki, rekwizyty. a. literatura obowiązkowa B. Dobek – Ostrowska: Podstawy komunikowania społecznego. Wydaw. Astrum, Wrocław 2004. W. Głodowski: Komunikowanie interpersonalne. Wydaw. HANSA COMMUNICATION, Warszawa 2001. D.McQuail: Teoria komunikowania masowego. Red.nauk. T.Goban-Klas. Wydaw. PWN. Warszawa 2008. b. literatura uzupełniająca T. Goban – Klas: Media i komunikowanie masowe. PWN, Warszawa –Kraków, 2004. D.G. Leathers: Komunikacja niewerbalna. Red. Nauk.Z. Nęcki. Wydaw. PWN, Warszawa 2007. H. Boland: Podstawy komunikowania w doradztwie. Wyd. CDiEwR, Poznań 1995. K.Adams, G.J. Galanes: Komunikacja w grupach. Wydaw. PWN, Warszawa 2008 (Przekład D.Kobylińska, P. Kobyliński) A.Pease: Mowa ciała. Wydaw. JEDNOŚĆ, Kielce 2001. G. Zaraziński .: Komunikacja i media. Wprowadzenie. Wydaw. Sprint, Siedlce 2006 J. Frasz: Studia nad mediami i komunikowaniem masowym. Teoria. Rynek.Społeczeństwo. Wydaw. A. Marszałek, Toruń 2007. E. Griffin: Podstawy komunikacji społecznej. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2003			

Prawo <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL204 <i>Kod przedmiotu</i>	2 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
30 <i>Liczba godzin zajęć</i>	30 <i>Wykłady</i>	<i>Ćwiczenia</i>	5 <i>Liczba punktów ECTS</i>
dr hab. Elżbieta Tomkiewicz <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Polityki Agrarnej i Marketingu <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Celem przedmiotu jest przekazanie studentom studiów ekonomicznych podstawowych elementów wiedzy prawnej, w oparciu o obowiązujące przepisy prawne, orzecznictwo sądowe oraz literaturę przedmiotu. Z uwagi na kierunek studiów w ramach przedmiotu skoncentrowano się na wybranych zagadnieniach prawa cywilnego, administracyjnego i gospodarczego.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Po zdaniu egzaminu z przedmiotu student będzie posiadał podstawową wiedzę o systemie polskiego prawa, ze szczególnym uwzględnieniem tych zagadnień, które wiążą się z sytuacją prawną obywateli w państwie oraz funkcjonowaniem podmiotów gospodarczych. Student także będzie potrafił korzystać z aktów prawnych.			
Opis przedmiotu: a. tematyka wykładów 1. Podstawowe pojęcia z zakresu państwa i prawa / pojęcie prawa, norma prawna, źródła prawa, system prawa, gałęzie prawa. 2. Podstawowe zagadnienia prawa konstytucyjnego (konstytucyjne zasady ustrojowe, prawa i wolności obywatelskie, organy władzy ustawodawczej, władza sądownicza). 3. Administracja i prawo administracyjne, organizacja administracji, administracja rządowa, system organów samorządu terytorialnego; postępowanie administracyjne, kontrola administracji. 4. Prawo cywilne i postępowanie cywilne. 5. Przedmiot prawa cywilnego, podmiot i przedmiot stosunku cywilnoprawnego, czynności prawne. 6. Prawo rzeczowe - pojęcie rzeczy, własność i współwłasność, nabycie i utrata własności, ochrona własności. 7. Zobowiązania – źródła zobowiązań, wierzytelność i dług, odpowiedzialność cywilna, zasada swobody umów, wybrane typy umów. 8. Prawo spadkowe /dziedziczenie ustawowe, dziedziczenie testamentowe – formy testamentu, zachówek, zapis, odpowiedzialność za długi spadkowe. 9. Prawo rodzinne /małżeństwo, majątek małżonków, rodzice i dzieci. 10. Prawo karne i postępowanie karne – pojęcie przestępstwa i rodzaje przestępstw, rodzaje kar, podstawowe zasady postępowania karnego. 11. Prawo gospodarcze i handlowe - wolność gospodarcza i jej ograniczenia, definicja i obowiązki przedsiębiorców, spółki osobowe i kapitałowe, ochrona konkurencji. 12. Prawo pracy – zasady polskiego prawa pracy, umowy o pracę, obowiązki pracodawcy i pracownika, wybrane aspekty ubezpieczeń społecznych pracowników.			
Metoda nauczania: Wykład, prezentacja wybranych aktów prawnych, prezentacja orzecznictwa sądowego.			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń: Egzamin w formie pisemnej			
Pomoce naukowe i literatura: a. literatura obowiązkowa Andrzej Filipowicz: Podstawy prawa dla ekonomistów, Beck, Warszawa 2006 Wojciech Siuda: Elementy prawa dla ekonomistów, Poznań 1998 b. literatura uzupełniająca podstawowe akty prawne z zakresu wykładanej problematyki.			

Makroekonomia <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL202 <i>Kod przedmiotu</i>	2 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
60	30	30	6
<i>Liczba godzin zajęć</i>	<i>Wykłady</i>	<i>Ćwiczenia</i>	<i>Liczba punktów ECTS</i>
dr Ewa Mossakowska <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Ekonomii i Polityki Gospodarczej <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Przekazanie studentom wiedzy merytorycznej o funkcjonowaniu gospodarki narodowej, jej wewnętrznych i zewnętrznych powiązaniach, oraz mechanizmach rozwoju gospodarczego. Pokazanie uwarunkowań i zależności ekonomicznych w gospodarce rynkowej oraz narzędzi polityki makroekonomicznej. Przedmiot ma ułatwić studentom zrozumienie celów i działań polityki makroekonomicznej oraz określenie jej efektów.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Rozumienie podstawowych kategorii i procesów makroekonomicznych w gospodarce rynkowej. Wykorzystanie różnych koncepcji teoretycznych do analizy równowagi makroekonomicznej. W wyniku opanowania treści przedmiotu student powinien umieć określić czynniki kształtujące poziom rozwoju gospodarczego kraju, bariery rozwoju oraz ocenić skutki polityki pieniężnej i fiskalnej.			
Opis przedmiotu: a. tematyka wykładów Przedmiot makroekonomii oraz podstawowe problemy makroekonomiczne. Metodologia badań zjawisk o charakterze makroekonomicznym. Modele makroekonomiczne. Główne nurty i kierunki makroekonomii. Makroekonomia Keynesowska i klasyczna. Pojęcie produktu narodowego, krajowego i dochodu. Ruch okrężny dochodów i wydatków. Tworzenie i podział dochodu narodowego. Podstawowe zależności w teorii Keynesa. Popyt i podaż zagregowana. Składniki popytu globalnego. Mechanizm mnożnika inwestycyjnego. Paradoks zapobiegliwości. Równowaga z uwzględnieniem budżetu państwa. Mnożnik budżetowy. Koncepcja interwencjonizmu państwowego. Wzrost i rozwój gospodarczy. Czynniki wzrostu gospodarczego. Cykl koniunkturalny i jego fazy. Teorie pieniądza. Pieniądz i system bankowy. Funkcje pieniądza. Krecja pieniądza przez banki. Rynek pieniądza. Stopa procentowa. Inflacja - pojęcie i przyczyny. Inflacja popytowa i kosztowa. Monetarystyczna teoria inflacji. Polityka pieniężna banku centralnego. Funkcje banku centralnego. Instrumenty polityki monetarnej. Rola sektora publicznego w gospodarce narodowej. Budżet państwa. Wpływy i wydatki budżetowe. Polityka fiskalna i jej instrumenty. Deficyt budżetowy i sposoby jego finansowania. Dług publiczny – pojęcie, wpływ na wzrost gospodarczy. Bezrobocie – pojęcie, skutki. Rynek pracy. Rodzaje bezrobocia (bezrobocie naturalne, strukturalne, koniunkturalne, klasyczne). Przyczyny bezrobocia - różne ujęcia w znanych teoriach ekonomicznych. Metody walki z bezrobociem. Równowaga makroekonomiczna. Równowaga w ujęciu keynesowskim i w ujęciu neoklasycznym. Równowaga ogólna na rynku towarowym i pieniężnym w gospodarce zamkniętej w świetle modelu IS-LM. Wymiana międzynarodowa. Teoria kosztów komparatywnych. Bilans handlowy i płatniczy kraju. Polityka handlowa. Międzynarodowy system walutowy. Różne systemy kursów walutowych. Równowaga zewnętrzna. Mechanizm przywracania równowagi. b. tematyka ćwiczeń Podstawowe pojęcia makroekonomiczne. Metody liczenia różnych kategorii dochodu narodowego. Dochód narodowy w ujęciu nominalnym i realnym. Deflator dochodu narodowego. Porównywanie globalnych efektów działalności gospodarczej – PKB per capita, dochód wyrażony w parytecie siły nabywczej. Dysproporcje w podziale dochodu narodowego (krzywa Lorenza). Prosty model zagregowanego popytu. Krańcowa skłonność do konsumpcji. Równowaga między inwestycjami i oszczędnościami. Graficzne wyznaczanie równowagi w gospodarce zamkniętej bez sektora państwowego i z sektorem państwowym. Mierniki wzrostu i rozwoju gospodarczego. Modele wzrostu gospodarczego. Bariery wzrostu. Model mnożnika – akceleratora. Ilościowa teoria pieniądza Fishera. Popyt na pieniądz i czynniki określające. Wyznaczanie krzywej popytu na pieniądz. Określanie maksymalnej krecji pieniądza bezgotówkowego. Mierzenie inflacji: wskaźniki wzrostu cen. Nominalne i realne wskaźniki ekonomiczne. Rodzaje podatków. Krzywa Laffera. Mierzenie bezrobocia. Bezrobocie a inflacja (krzywa Phillipsa). Określanie wpływu polityki pieniężnej i fiskalnej na równowagę gospodarczą – mechanizm transmisyjny. Kurs walutowy – nominalny i realny. Określanie korzyści komparatywnych. Wpływ dewaluacji i rewaluacji waluty krajowej na saldo bilansu handlowego i płatniczego. Integracja gospodarcza.			
Metoda nauczania: Wербalna, wizualna, wykorzystanie metod matematycznych i statystycznych, analiza przypadków.			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń: Wykłady – egzamin pisemny (test wyboru i zadania), Ćwiczenia – kolokwia pisemne (test wyboru, zadania, pytania opisowe), aktywność na zajęciach.			
Pomoce naukowe i literatura: Materiały pomocnicze w formie pisemnej, folie, prezentacje multimedialne. a. literatura obowiązkowa Begg D., Fischer S., Dornbusch R.: Makroekonomia, PWE, Warszawa 2007. Barro R. J.: Makroekonomia, PWE, Warszawa 1997. Milewski R., Kwiatkowski E.: Podstawy ekonomii, PWN, Warszawa 2006. Zawojka A., Daniłowska A.: Zbiór zadań z ekonomii z rozwiązaniami, Wyd. SGGW, Warszawa 2002			

Ekonomika gospodarki żywnościowej <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL201 <i>Kod przedmiotu</i>	2 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
30 <i>Liczba godzin zajęć</i>	15 <i>Wykłady</i>	15 <i>Ćwiczenia</i>	3 <i>Liczba punktów ECTS</i>
dr inż. Dorota Komorowska <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Ekonomiki Rolnictwa. i MSG <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Celem przedmiotu „Ekonomika gospodarki żywnościowej” jest zapoznanie z podstawowymi pojęciami, specyfiką, ekonomiką i organizacją produkcji w gospodarce żywnościowej. Przybliżenie powiązań i zależności występujących w tym obszarze. Przedstawienie kierunków i czynników rozwoju współczesnej gospodarki żywnościowej.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Rozumienie powiązań w gospodarce żywnościowej pomiędzy poszczególnymi jej ogniwami. Umiejętność interpretowania zależności ekonomicznych i problemów praktyki gospodarczej w obszarze gospodarki żywnościowej.			
Opis przedmiotu:			
a. tematyka wykładów			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Historyczny proces kształtowania gospodarki żywnościowej. Ewolucyjne przemiany w zakresie udziału rolnictwa w wytwarzaniu finalnych produktów żywnościowych. 2. Pojęcie i charakterystyka współczesnej gospodarki żywnościowej. Działy i gałęzie gospodarki narodowej uczestniczące w wytwarzaniu żywności. 3. Charakterystyka poszczególnych ogniw gospodarki żywnościowej, tj.: produkcji środków produkcji dla rolnictwa, produkcji rolniczej i nierolniczej, przemysłu przetwarzającego surowce rolnicze i nierolnicze pochodzenia, obrotu żywnością i przetwarzania końcowego żywności. 4. Przepływy i powiązania pomiędzy poszczególnymi ogniwami gospodarki żywnościowej. 5. Ekonomika i organizacja produkcji w gospodarce żywnościowej. 6. Gospodarka żywnościowa a agrobiznes. Modele tworzenia agrobiznesu, tzn. integracja pionowa dziedzin zaangażowanych w wytwarzanie żywności przez kontrakt lub wspólną własność. Konglomeraty w produkcji żywności. 7. Czynniki kształtujące ekonomikę i rozwój współczesnej gospodarki żywnościowej. 8. Udział gospodarki żywnościowej w gospodarce narodowej (udział w zasobach produkcyjnych i w tworzeniu dochodu narodowego). 9. Tendencje zmian w konsumpcji żywności, względy zdrowotne i dietetyczne. 10. Pojęcie bezpieczeństwa żywnościowego. Regulacje w gospodarce żywnościowej. 11. Gospodarka żywnościowa w Polsce na tle innych krajów Unii Europejskiej. 12. Problemy światowej gospodarki żywnościowej. 			
b. tematyka ćwiczeń			
Celem ćwiczeń jest pogłębienie tematyki wykładowej przedmiotu w formie analiz ekonomicznych, dyskusji problemowych i zadań odpowiednio do zakresu materiału wykładowego.			
Metoda nauczania:			
Wykład i ćwiczenia pogłębiające problematykę wykładową przedmiotu.			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń:			
zaliczenie pisemne			
Pomoce naukowe i literatura:			
a. literatura obowiązkowa			
Grabowski S.: Ekonomika gospodarki żywnościowej, PWSBiA, Warszawa 1995			
Tracy M.: Polityka rolno-żywnościowa w gospodarce rynkowej, UW, Warszawa 1997			
Woś A.: Podstawy agrobiznesu, PWSBiA, Warszawa 1996			
b. literatura uzupełniająca			
Tomczak F.: Od rolnictwa do agrobiznesu. Transformacja gospodarki rolniczo-żywnościowej Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, SGH, Warszawa 2007			
Łuczka-Bakuła W.: Gospodarka żywnościowa i obszary wiejskie wobec procesu globalizacji, AE w Poznaniu, Poznań 2004			
Grochowska M.: Bezpieczeństwo żywności i żywienia, AE w Poznaniu, Poznań 2006			
Czyżewski A., Sapa A.: Mechanizm wymiany rolno - żywnościowej Polski z krajami UE, AE w Poznaniu, Poznań 2003			

Statystyka <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL206 <i>Kod przedmiotu</i>	2 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
30 <i>Liczba godzin zajęć</i>	15 <i>Wykłady</i>	15 <i>Ćwiczenia</i>	5 <i>Liczba punktów ECTS</i>
dr Paweł Kobus <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Ekonomiki Rolnictwa i MSG <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Dostarczenie wiedzy na temat podstawowych metod statystyki opisowej stosowanych w badaniach ekonomicznych.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Analizowania, prezentowania oraz interpretowania danych statystycznych; dobierania metod statystyki opisowej odpowiednich do specyfiki badanego problemu.			
Opis przedmiotu: a. tematyka wykładów 1. Wprowadzenie, podstawowe pojęcia, rodzaje cech, szereg rozdzielczy, histogram 2. Miary położenia i zmienności 3. Miary asymetrii i koncentracji 4. Wskaźniki dynamiki proste 5. Wskaźniki dynamiki agregatowe 6. Szeregi czasowe, modele wahań sezonowych 7. Analiza współzależności 8. Graficzne metody prezentacji wyników analiz statystycznych b. tematyka ćwiczeń 1. Konstrukcja szeregu rozdzielczego, histogram 2. Miary położenia 3. Miary zmienności 4. Miary asymetrii i koncentracji 5. Wskaźniki dynamiki (proste) 6. Wskaźniki dynamiki (agregatowe) 7. Szeregi czasowe, modele wahań sezonowych 8. Korelacja i regresja 9. Różnorodne sposoby prezentacji wyników analizy statystycznej			
Metoda nauczania: Wykład i ćwiczenia			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń: Zaliczenie ćwiczeń na podstawie trzech krótkich prac pisemnych z bieżącego materiału i jednej pracy przekrojowej z całego semestru. Egzamin: test wielokrotnego wyboru, zawierający dodatkowo kilka pytań otwartych			
Pomoce naukowe i literatura: a. literatura obowiązkowa Sobczyk M., 2007: Statystyka, PWN Piłatowska M., 2006: Repetytorium ze statystyki, PWN Kassyk-Rokicka H., 1997: Statystyka nie jest trudna. Mierniki statystyczne, PWE			

Podstawy zarządzania <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL203 <i>Kod przedmiotu</i>	2 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
30 <i>Liczba godzin zajęć</i>	15 <i>Wykłady</i>	15 <i>Ćwiczenia</i>	4 <i>Liczba punktów ECTS</i>
dr Joanna Paliszkievicz <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Celem przedmiotu jest przybliżenie studentom aspektów związanych z podstawowymi zasadami zarządzania organizacjami.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Stosowanie terminologii nauk o zarządzaniu, rozumienie podstawowych koncepcji i metod organizacji i zarządzania, rozumienie powiązań między obszarami i funkcjami zarządzania w przedsiębiorstwach i organizacjach.			
Opis przedmiotu:			
a. tematyka wykładów			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zarządzanie i praca menedżera 2. Ewolucja zarządzania 3. Otoczenie organizacji 4. Etyczny i społeczny kontekst zarządzania 5. Zarządzanie celami organizacji i planowania 6. Podejmowanie decyzji kierowniczych 7. Elementy struktury organizacyjnej 8. Zarządzanie projektowaniem organizacji 9. Motywacja od koncepcji do zastosowań 10. Przywództwo, władza i politykowanie 11. Zarządzanie procesami interpersonalnymi i grupowymi 12. Zarządzanie komunikowaniem się w organizacjach 13. Istota kontrolowania 14. Zarządzanie techniką i innowacjami 15. Kulturowe uwarunkowania organizacji i zarządzania 			
b. tematyka ćwiczeń			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zarządzanie i praca menedżera (1h) 2. Otoczenie organizacji a skuteczność (1h) 3. Zarządzanie celami organizacji i planowanie (2h) 4. Podejmowanie decyzji kierowniczych (1h) 5. Elementy struktury organizacyjnej (2h) 6. Zarządzanie projektami organizacji (1h) 7. Motywowanie pracownika do pracy (2h) 8. Przywództwo i proces oddziaływania (2h) 9. Zarządzanie komunikowaniem się w organizacjach (1h) 10. Istota kontrolowania (1h) 11. Podsumowanie (1h) 			
Metoda nauczania: Forma aktywizująca wykorzystanie studiów przypadków, artykułów z prasy zagranicznej, dyskusje, testy, praca w zespołach.			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń:			
<ul style="list-style-type: none"> – uczestnictwo w zajęciach - 10% – egzamin ustny i pisemny – 90% 			
Pomoce naukowe i literatura:			
a. literatura obowiązkowa			
Ricky W. Griffin – Podstawy zarządzania organizacjami, PWN, Warszawa 2001.			
James A.F. Stoner, Ch. Wankel, Kierowanie, PWE, Warszawa 2001.			
L.R. Bittel, Krótki kurs zarządzania, PWN, Warszawa 1994.			

Ekonomika i organizacja przedsiębiorstw rolniczych <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL303 <i>Kod przedmiotu</i>	3 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
60 <i>Liczba godzin zajęć</i>	30 <i>Wykłady</i>	30 <i>Ćwiczenia</i>	6 <i>Liczba punktów ECTS</i>
prof. dr hab. Wojciech Ziętara <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Poznanie historii, roli i kierunków rozwoju przedmiotu. Przystwojenie teorii organizacji przedsiębiorstwa, czynników produkcji, kategorii produkcji i kosztów, a także podstaw pomiaru efektów produkcyjnych i ekonomicznych oraz rachunku ekonomicznego i sporządzania kalkulacji jako podstawy podejmowania decyzji, poznanie metod sporządzania różnego rodzaju planów w przedsiębiorstwach rolniczych.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Opanowanie umiejętności oceny elementów środowiska przyrodniczego i ich wpływu na organizację przedsiębiorstw rolniczych, ocena zasobów czynników produkcji z uwzględnieniem ich jakości (ziemi, pracy, kapitału), obliczanie kategorii produkcji rolniczej, kosztów i wyników w różnych formach prawnych przedsiębiorstw, sporządzanie kalkulacji rolniczych, opracowywanie planów rocznych i strategicznych w przedsiębiorstwach rolniczych metodami bilansowymi i optymalizacyjnymi.			
Opis przedmiotu: a. tematyka wykładów <ol style="list-style-type: none"> 1. Historia, rola i kierunki rozwoju przedmiotu, 2. Środowisko przedsiębiorstwa rolniczego i jego związki z otoczeniem, 3. Czynniki produkcji w przedsiębiorstwie rolniczym, zasoby i ocena, 4. Formy społeczno-gospodarcze i prawno-organizacyjne przedsiębiorstw rolniczych, 5. Przedsiębiorstwo rolnicze i jego struktura, 6. Kategorie produkcji, kosztów oraz wyników gospodarczych, 7. Kalkulacje – nadwyżka bezpośrednia jako podstawa podejmowania decyzji, 8. Planowanie w przedsiębiorstwach rolniczych, rodzaje i funkcje planów, 9. Projekt gospodarczego urządzenia i jego rola w systemie planowania, 10. Metody bilansowe i ich zastosowanie w planowaniu, 11. Metoda planowania programu, 12. Metoda programowania liniowego, 13. Metody symulacyjne. b. tematyka ćwiczeń <ol style="list-style-type: none"> 1. Sporządzenie planu rocznego dla przedsiębiorstwa rolniczego przy wykorzystaniu metod bilansowych, 2. Sporządzenie projektu gospodarczego urządzenia metodami optymalizacyjnymi (programowanie liniowe). 			
Metoda nauczania: Część teoretyczna – wykład, część ćwiczeniowa – zadania praktyczne.			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń: Część teoretyczna – egzamin pisemny i ustny, część ćwiczeniowa – zaliczenie w oparciu o wyniki kolokwium i przygotowane projekty.			
Pomoce naukowe i literatura: a. literatura obowiązkowa Klepacki B.: Wybrane pojęcia z zakresu organizacji gospodarstw produkcji pracy w rolnictwie. Wyd. SGGW Warszawa 1996. Manteuffel R.: Ekonomika i organizacja gospodarstwa rolniczego. PWRiL Warszawa 1984. Reisch E., J. Zeddies: Wprowadzenie do ekonomiki i organizacji gospodarstw rolnych. Wydawnictwo AR Poznań 1995. Ziętara W.: Ekonomika i organizacja przedsiębiorstwa rolniczego. Wydawnictwo Centrum Informacji Menedżera, Warszawa 1998. Ziętara W., T. Olko-Bagińska: Zadania z analizy działalności gospodarczej i planowania w gospodarstwie rolniczym. PWRiL Warszawa 1986.			

Rachunkowość <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL301 <i>Kod przedmiotu</i>	3 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
45 <i>Liczba godzin zajęć</i>	15 <i>Wykłady</i>	30 <i>Ćwiczenia</i>	6 <i>Liczba punktów ECTS</i>
dr inż. Ewa Tchorzewska <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Głównym celem przedmiotu jest dostarczenie studentom podstawowej wiedzy o sposobach gromadzenia, klasyfikowania i przygotowania dla różnych odbiorców podstawowych informacji o finansowych aspektach działalności przedsiębiorstwa poprzez wykorzystanie określonych metod i narzędzi, powszechnie stosowanych w rachunkowości.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Praktyczne stosowanie podstawowych rozwiązań ewidencyjnych, czytanie sprawozdań finansowych i interpretacja zawartych w nich informacji, wykorzystanie informacji z rachunkowości do oceny sytuacji przedsiębiorstwa i do przygotowania danych o charakterze finansowym dla różnych odbiorców informacji.			
Opis przedmiotu: a. tematyka wykładów 1. Wprowadzenie do rachunkowości – istota, funkcje i zakres. Podstawy metodologii rachunkowości. Nadrzędne zasady rachunkowości. 2. Aktywa podmiotu gospodarującego i ich klasyfikacja w rachunkowości. 3. Kapitały i fundusze, rezerwy i zobowiązania jako źródła finansowania aktywów 4. Bilans majątkowy jako podstawa informacji o majątku i źródłach jego finansowania. 5. Teoretyczne aspekty wyceny majątku, kapitałów i zobowiązań. Księgowa wycena składników bilansu. 6. Formalne i organizacyjne problemy prowadzenia rachunkowości w podmiotach gospodarczych i jednostkach organizacyjnych. Plany kont. Podstawowe księgi rachunkowe. 7. Pojęcie i klasyfikacja kosztów w rachunkowości. Koszty prowadzenia działalności i ich rozliczanie. 8. Przychody ze sprzedaży i koszty ich uzyskania 9. Wynik finansowy działalności i jego ustalanie w rachunkowości. Czynniki wpływające na wynik finansowy. Warianty sporządzania rachunku zysków i strat i ich interpretacja. 10. Sprawozdawczość finansowa podmiotów prowadzących rachunkowość. Elementy sprawozdania finansowego i ich zakres informacyjny. 11. Ponadpaństwowa harmonizacja i standaryzacja rachunkowości. Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej. Normy prawne rachunkowości w Polsce. 12. Wprowadzenie do analizy finansowej cele, zakres, metody analizy. podstawowych sprawozdań finansowych. b. tematyka ćwiczeń Pomiar i dokumentowanie procesów gospodarczych. Operacje gospodarcze i ich klasyfikacja. Metoda bilansowa jako podstawa ujmowania działalności gospodarczej w rachunkowości. Klasyfikacja majątku podmiotu gospodarczego i ustalanie jego wartości. Inwentaryzacja – zasady jej przeprowadzania. Przykłady sporządzania bilansu majątkowego przedsiębiorstwa. Określanie wpływu operacji gospodarczych na bilans majątkowy jednostki gospodarczej. Ogólne zasady ewidencji na kontach księgowych. Ewidencja środków pieniężnych i kredytów. Ewidencja rozrachunków z dostawcami i odbiorcami. Dokumentacja i zasady ewidencji księgowej podatku od towarów i usług (VAT). Pozostałe rozrachunki publicznoprawne. Rozrachunki z pracownikami. Ewidencja obrotu produktami i towarami. Dokumentacja i wycena przychodu oraz zużycia materiałów. Ogólne zasady ewidencji aktywów trwałych. Ewidencja wartości niematerialnych i prawnych Środki trwałe i gospodarowanie nimi w przedsiębiorstwie. Amortyzacja i umorzenie środków trwałych. Wybrane problemy z zakresu ewidencji kosztów, przychodów oraz zysków i strat nadzwyczajnych. Ewidencja produktów pracy. Ewidencja kapitałów, funduszy i rezerw. Ustalanie podstawowych poziomów finansowego wyniku działalności. Księgowe ustalanie wyniku finansowego. Przygotowanie wybranych sprawozdań finansowych - bilansu zamknięcia, rachunku zysków i strat, rachunku przepływów pieniężnych. Analiza sytuacji majątkowej i finansowej przedsiębiorstw na podstawie sprawozdań finansowych.			
Metoda nauczania: Wykład z wykorzystaniem środków audiowizualnych. Ćwiczenia w oparciu o przykłady podmiotów prowadzących rachunkowość finansową.			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń: Ćwiczenia - zaliczenie pisemne. Wykład – egzamin w formie testu i zadań sytuacyjnych.			
Pomoce naukowe i literatura: a. literatura obowiązkowa Olchowicz I., Podstawy rachunkowości. Wykład. Tom I, Wyd. DIFIN, Warszawa 2002, oraz Tom II. Zadania i rozwiązania, Warszawa 2002. b. literatura uzupełniająca Sawicki K. red., Rachunkowość finansowa. Wyd. IV zmienione, PWE, Warszawa 2004 Samelak J. red., Rachunkowość finansowa teoretyczne podstawy. Wyd. Akademii Ekonomicznej w Poznaniu 2006.. Ustawa o rachunkowości. Tekst jednolity: Dz. U. Nr 76, poz. 694 z 2002r. ze zmianami.			

Polityka gospodarcza <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL302 <i>Kod przedmiotu</i>	3 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
30	30		3
<i>Liczba godzin zajęć</i>	<i>Wykłady</i>	<i>Ćwiczenia</i>	<i>Liczba punktów ECTS</i>
dr Aldona Zawojska <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Ekonomii i Polityki Gospodarczej <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami polityki gospodarczej, wyjaśnienie roli państwa w gospodarce, przyczyn jego nieefektywności, sposobów podejmowania decyzji publicznych dotyczących alokacji zasobów w gospodarce oraz ich konsekwencji.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Umiejętność wykorzystywania koncepcji teoretycznych do rozumienia relacji między państwem a rynkiem we współczesnych gospodarkach; analizy pomocy publicznej na tle innych instrumentów polityki gospodarczej; wykorzystywania koncepcji teoretycznych do oceny systemów fiskalnych i podatkowych różnych krajów; rozumienia znaczenia niesprawności rynku dla interwencji publicznych; rozumienia niezależności banku centralnego w prowadzeniu polityki pieniężnej.			
Opis przedmiotu: a. tematyka wykładów Rola państwa w życiu gospodarczym – różne szkoły i doktryny ekonomiczne. Keynesowskie, neoklasyczne i instytucjonalne podejście do działań publicznych. Wielkość, zakres, potencjał i siła państwa. Jakość funkcjonowania państwa (wskaźniki: postrzegania korupcji, jakości rządzenia, wolności politycznej i swobód obywatelskich, wolności ekonomicznej, indeks Polity). Polityka a ekonomia. Podstawowe definicje, uwarunkowania, cele i dziedziny polityki gospodarczej. Konstytucyjne podstawy polityki gospodarczej w Polsce. Pomoc publiczna – sektorowa, horyzontalna, regionalna. Polityka strukturalna (struktura gospodarcza, strategia oraz polityczno-gospodarcze metody i narzędzia przemian strukturalnych). Polityka przemysłowa. Polityka naukowa oraz innowacyjna. Sektor publiczny, dobra publiczne i dobra wspólne. Polityka makroekonomiczna – fiskalna, podatkowa, pieniężna, kursu walutowego. Rola banku centralnego w prowadzeniu polityki pieniężnej. Polityka makroekonomiczna a niesprawności rynku – bezrobocie, inflacja. Polityka pro- i antycykliczna, polityka antyinflacyjna. Polityka na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia (polityka regulowania rynku pracy, polityka edukacyjna). Polityka współpracy gospodarczej z zagranicą. Międzynarodowa polityka gospodarcza i pomoc zagraniczna (programy Banku Światowego itp.). Polityka mikroekonomiczna a niesprawności rynku – efekty zewnętrzne, koszty transakcyjne, asymetria informacji, rynki niekompletne, monopole. Polityka ochrony konkurencji. Polityka ekologiczna. Polityka informacyjna. Polityka ochrony konsumentów. Polityka nadzoru nad rynkami finansowymi.			
Metoda nauczania: Wykład przy pomocy prezentacji w programie PowerPoint.			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń: Zaliczenie pisemne. Możliwość podwyższenia oceny za aktywność studenta (np. za prace domowe).			
Pomoce naukowe i literatura: a. literatura obowiązkowa Winiarski B. (red), Polityka gospodarcza, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2006, 2008. Stiglitz J.E., Ekonomia sektora publicznego, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2004. b. literatura uzupełniająca Kleer J. (red), Sektor publiczny w Polsce i na Świecie. Wyd. CeDeWu Warszawa 2005. March J.G., Olsen J.P., Instytucje. Organizacyjne podstawy polityki, Wyd. Naukowe Scholar, Warszawa 2005. Wilkin J. (red), Teoria wyboru publicznego: wstęp do ekonomicznej analizy polityki i funkcjonowania sfery publicznej, Wyd. Naukowe Scholar, Warszawa 2005. Kleer J., Kondratowicz A. (red.), Gospodarka i demokracja w Polsce. Dojrzałość i trwałość instytucji. Wyd. CeDeWu, Warszawa 2007. Wybrane artykuły z publikacji eksperckich, czasopism naukowych, bazy danych instytucji międzynarodowych, roczniki statystyczne oraz bieżące informacje ekonomiczne.			

Podstawy marketingu <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL402 <i>Kod przedmiotu</i>	4 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
30 <i>Liczba godzin zajęć</i>	15 <i>Wykłady</i>	15 <i>Ćwiczenia</i>	3 <i>Liczba punktów ECTS</i>
dr hab. Prof. Joanna Szwacka <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Polityki Agrarnej i Marketingu <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z marketingową koncepcją funkcjonowania przedsiębiorstwa na rynku.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Wyszkolenie u studentów umiejętności kreatywnego formułowania i rozwiązywania problemów marketingowych oraz posługiwania się metodami badań marketingowych.			
Opis przedmiotu: a. tematyka wykładów Geneza i istota marketingu: ewolucja działalności rynkowej przedsiębiorstwa, orientacje w działalności przedsiębiorstwa. Funkcje marketingu w przedsiębiorstwie, proces zarządzania marketingowego, indywidualne i społeczne znaczenie marketingu. System i rodzaje informacji marketingowej w przedsiębiorstwie. Istota i metody badań marketingowych. Segmentacja rynku: pojęcie i rola segmentacji rynku, kryteria segmentacji na różnych rynkach, ocena atrakcyjności segmentów rynku. Produkt jako element marketingu. Istota i funkcje produktu, klasyfikacja produktów, cykl rynkowego życia produktu. Polityka cen w przedsiębiorstwie: miejsce i funkcje cen w marketingu, podstawy kształtowania polityki cenowej w przedsiębiorstwie, różnicowanie cen (dyskryminacja cen). Dystrybucja produktów: pojęcie i funkcje dystrybucji, kanały dystrybucji - ich rodzaje i struktura. Polityka promocji: miejsce promocji w koncepcji marketingu-mix, model komunikacji marketingowej, kształtowanie programu promocyjnego przedsiębiorstwa. b. tematyka ćwiczeń Organizacja badań marketingowych. Wybór rynków docelowych. Działania marketingowe oparte na segmentacji rynku. Kształtowanie struktury asortymentowej produktów. Marka jako element polityki produktu. Metody ustalania cen w przedsiębiorstwie. Przesłanki wyboru kanałów dystrybucji, pośrednicy w kanałach dystrybucji. Fizyczna dystrybucja towarów (logistyka marketingowa). Określanie kompozycji instrumentów promocyjnych: reklama i jej funkcje, promocja sprzedaży (sales promotion), sprzedaż osobista, public relations.			
Metoda nauczania: Zajęcia będą prowadzone w oparciu o aktywne formy kształcenia z wykorzystaniem wykładów, studium przypadku, symulacji marketingowych.			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń: Opracowywanie przez studentów projektów marketingowych, test egzaminacyjny.			
Pomoce naukowe i literatura: a. literatura obowiązkowa Podstawy marketingu. Pod red. J. Altkorna, Kraków, IM 1995. Garbarski I., Rutkowski I., Wrzosek W.: Marketing - punkt zwrotny nowoczesnej firmy. Warszawa, PWE 1996. b. literatura uzupełniająca Kotler Ph.: Marketing. Warszawa. Gebethner & S-ka 1994. Kos C., Szwacka J.: Marketing produktów żywnościowych. Warszawa, PWRiL, 1997.			

Międzynarodowe Stosunki Gospodarcze <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL401 <i>Kod przedmiotu</i>	4 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
30 <i>Liczba godzin zajęć</i>	15 <i>Wykłady</i>	15 <i>Ćwiczenia</i>	3 <i>Liczba punktów ECTS</i>
dr Elżbieta Kacperska dr Jakub Kraciuk <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Ekonomiki Rolnictwa i MSG <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Przedmiot ma zapoznać studentów z podstawowymi twierdzeniami teorii międzynarodowych stosunków ekonomicznych, zasadami rozwoju handlu międzynarodowego, mechanizmami jego funkcjonowania, wymianą i rozliczeniami międzynarodowymi oraz międzynarodową integracją gospodarczą.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Przedmiot ma zapoznać studentów z teoriami międzynarodowych stosunków gospodarczych dotyczących przepływu czynników produkcji jak też z rodzajami międzynarodowej i zagranicznej polityki ekonomicznej co pozwoli zrozumieć zachodzące zmiany we współczesnej gospodarce światowej.			
Opis przedmiotu:			
a. tematyka wykładów			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie międzynarodowych stosunków gospodarczych. Przedmioty, podmioty oraz cechy specyficzne międzynarodowych stosunków gospodarczych. 2. Zarys początków i głównych kierunków rozwoju handlu międzynarodowego. Korzyści z handlu międzynarodowego w świetle teorii klasycznych i neoklasycznych. Wpływ handlu zagranicznego na zmianę struktury i wielkość dochodu narodowego oraz na wzrost gospodarczy. Mechanizm działania mnożnika i supermnożnika eksportowego. 3. Pojęcie i ewolucja międzynarodowego podziału pracy. Czynniki kształtujące międzynarodowy podział pracy. Powstanie i rozwój gospodarki światowej. 4. Przedmiot międzynarodowych obrotów gospodarczych. Struktura i dynamika handlu międzynarodowego. Ceny w handlu międzynarodowym. Warunki wymiany. 5. Międzynarodowe przepływy kapitału, siły roboczej i technologii i myśli naukowo-technicznej. 6. Zagraniczna i międzynarodowa polityka ekonomiczna. Bezpośrednie i pośrednie narzędzia zagranicznej polityki handlowej. 7. Bilans płatniczy i równowaga płatnicza. Automatyczny mechanizm dostosowawczy i polityka dostosowawcza. 8. Międzynarodowy system walutowy, jego istota oraz rozwój od systemu waluty złotej do współczesnego systemu walutowego. 9. Pojęcie i warunki międzynarodowej integracji gospodarczej. Modele i mechanizmy międzynarodowej integracji gospodarczej. Procesy integracyjne zachodzące w Europie. 10. Globalizacja międzynarodowych stosunków gospodarczych.. Działalność organizacji międzynarodowych i korporacji transnarodowych. 			
b. tematyka ćwiczeń			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedmioty, podmioty i formy międzynarodowych stosunków gospodarczych. 2. Korzyści z handlu międzynarodowego w świetle teorii – zadania. 3. Mechanizm działania mnożnika i supermnożnika eksportowego – zadania. 4. Międzynarodowy podział pracy – przykłady przedsiębiorstw. 5. Handel międzynarodowy – analiza dynamiki i struktury. 6. Rynki wybranych grup towarowych – analiza. 7. Organizacje międzynarodowe i przedsiębiorstwa transnarodowe – analiza 8. Inwestycje zagraniczne – analiza. 9. Polityka handlowa – analiza bezpośrednich i pośrednich narzędzi polityki handlowej 10. Globalizacja a integracja międzynarodowa - porównanie. 			
Metoda nauczania: Wykład, praktyczne rozwiązywanie problemów w grupach na ćwiczeniach.			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń: Egzamin końcowy – pisemny.			
Pomoce naukowe i literatura:			
a. literatura obowiązkowa			
Bożyk P., Międzynarodowe stosunki ekonomiczne, PWE, Warszawa 2008.			
Bożyk P. (red.), Egzemplifikacja Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych, WSHiP, Warszawa 2004.			
b. literatura uzupełniająca			
Bożyk P., Misala J., Puławski M., <i>Międzynarodowe stosunki ekonomiczne</i> , PWE, Warszawa 2001.			
Budnikowski A., <i>Międzynarodowe stosunki gospodarcze</i> , PWE, Warszawa 2003			
Rymarczyk J., (red.), <i>Międzynarodowe stosunki gospodarcze</i> , PWE, Warszawa 2006			

Ekonometria <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL403 <i>Kod przedmiotu</i>	4 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
45 <i>Liczba godzin zajęć</i>	15 <i>Wykłady</i>	30 <i>Ćwiczenia</i>	4 <i>Liczba punktów ECTS</i>
dr Joanna Kisieleńska <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Ekonomiki Rolnictwa i MSG <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami i metodami ekonometrii oraz programowania matematycznego.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Zrozumienie modeli ekonometrycznych i ich roli w badaniach ekonomicznych. Nabycie umiejętności konstruowania modeli, zwłaszcza jednorodnaniowych i budowy na ich podstawie prognoz. Opanowanie zasad konstruowania i wykorzystania modeli decyzyjnych. Nabycie umiejętności interpretowania rozwiązań modeli programowania liniowego.			
Opis przedmiotu:			
a. tematyka wykładów			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Definicja ekonometrii. Model ekonometryczny. Rodzaje modeli. Model jednorodnaniowy. 2. Etapy tworzenia modelu ekonometrycznego. Dobór zmiennych objaśniających. 3. Metoda momentów. Szacowanie modelu ekonometrycznego metodą najmniejszych kwadratów. Założenia i skutki ich niespełnienia. 4. Weryfikacja liniowych modeli ekonometrycznych z jedną zmienną objaśniającą. 5. Model regresji wielorakiej i jego weryfikacja. 6. Nieliniowe modele ekonometryczne sprowadzalne do postaci liniowej. 7. Prognoza z modelu jednorodnaniowego. Stabilność modelu. Miary dokładności ex ante i ex post. 8. Metody prognozowania szeregów czasowych. Stacjonarność. Test Dickeya–Fullera. Prognozowanie adaptacyjne. 9. Modelowanie wybranych problemów decyzyjnych. Rodzaje modeli optymalizacyjnych. 10. Zadanie programowania liniowego i jego rozwiązanie metodą graficzną i metodą simpleks. 11. Dualizm w programowaniu liniowym. 			
b. tematyka ćwiczeń			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Przykłady modeli ekonometrycznych, model jednorodnaniowy. 2. Dobór zmiennych do modelu ekonometrycznego. Przykłady. Prezentacja programu Gretl. 3. Estymacja liniowego modelu jednorodnaniowego z jedną zmienną objaśniającą. Interpretacja parametrów modelu, badanie istotności parametrów. 4. Weryfikacja statystyczna: średnie błędy szacunku. Analiza reszt. Współczynnik determinacji. 5. Model regresji wielorakiej. Metoda pseudoinwersji. 6. Estymacja modeli nieliniowych sprowadzalnych do postaci linowej poprzez transformację zmiennych. 7. Zasady konstrukcji prognoz w oparciu o modele jednorodnaniowe. Test Ramsaya. Test Chowa. Błędy prognoz. 8. Dynamiczne model ekonometryczne. Badanie stacjonarności. Modele autoregresyjne. Wygładzanie wykładnicze. 9. Przykłady modeli decyzyjnych bez i z ograniczeniami. Prezentacja narzędzia Solver w MS Excel. 10. Rozwiązanie zadania programowania liniowego z ograniczeniami metodą simpleks. 11. Zadanie dualne i jego interpretacja. Ceny dualne. 			
Metoda nauczania: Wykłady z wykorzystaniem foliogramów i komputera. Ćwiczenia w laboratoriach komputerowych z wykorzystaniem programu GRETL i arkusza kalkulacyjnego Excel.			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń: Zaliczenie laboratoriów na podstawie zadań sprawdzających opanowanie poznanych metod modelowania. Egzamin w formie testu wielokrotnego wyboru i pytania weryfikujące zrozumienie wyłożonego materiału.			
Pomoce naukowe i literatura:			
a. literatura obowiązkowa			
Borkowski B., Dudek H., Szczęsny W., Ekonometria. Wybrane zagadnienia, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2004. Ekonometria, red. M. Gruszczyński i M. Podgórska, Szkoła Główna Handlowa, 2004.			
b. literatura uzupełniająca			
Gass S.J. Programowanie liniowe: metody i zastosowanie, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1980. Maddala G.S., Ekonometria, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2006. Marszałkiewicz T., Metody programowania optymalnego w rolnictwie.			

Analiza ekonomiczna przedsiębiorstw <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL404 <i>Kod przedmiotu</i>	4 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
60 <i>Liczba godzin zajęć</i>	30 <i>Wykłady</i>	30 <i>Ćwiczenia</i>	<i>Liczba punktów ECTS</i>
prof. drab. Wojciech Ziętara <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Poznanie metodycznych podstaw analizy ekonomicznej przedsiębiorstw. Opanowanie umiejętności interpretowania i prezentowania wyników analizy efektów produkcyjnych i ekonomicznych przedsiębiorstw oraz wykorzystania czynników produkcji. Dokonywanie oceny efektywności inwestycji przy zastosowaniu różnych metod. Opanowanie metod analizy branż i rynków oraz metod rachunku ekonomicznego, jako podstawy podejmowania decyzji w przedsiębiorstwie.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Opanowanie umiejętności klasyfikacji przedsiębiorstw dla potrzeby analizy z uwzględnieniem jednej i wielu cech, sporządzenie bilansu majątkowego przedsiębiorstwa, rachunku wyników i obliczenie wskaźników stanowiących podstawę analizy wskaźnikowej bilansu, obliczenie wskaźników charakteryzujących działy, gałęzie i działalności w przedsiębiorstwach wybranych branż, obliczenie wskaźników charakteryzujących wykorzystanie czynników produkcji w przedsiębiorstwach, dokonanie oceny projektów gospodarczych i efektywności inwestycji, sporządzenie kalkulacji stanowiących podstawę podejmowania decyzji gospodarczych w przedsiębiorstwach.			
Opis przedmiotu: a. tematyka wykładów 1. Analiza ekonomiczna działalności gospodarczej w przedsiębiorstwach, cele, metody, narzędzia i zakres, 2. System informacyjny przedsiębiorstwa, jako źródło informacji do analizy, 3. Metody klasyfikacji przedsiębiorstw z uwzględnieniem jednej i wielu cech, jako podstawa analizy, 4. Analiza bilansu (analiza wskaźnikowa), rachunku wyników i przepływów pieniężnych oraz płynności, 5. Analiza organizacji produkcji i wyników produkcyjnych (produkcji roślinnej, zwierzęcej, działów przetwórczych), specjalizacji i kierunków produkcji, 6. Analiza wykorzystania czynników produkcji w przedsiębiorstwie, pracy, ziemi i kapitału, 7. Analiza SWOT, uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, w tym rynkowych, 8. Ocena efektywności inwestycji działalności gospodarczej z uwzględnieniem ryzyka, 9. Metody oceny projektów gospodarczych, biznesplanu i strategii przedsiębiorstwa, 10. Rachunek ekonomiczny i kalkulacje, jako podstawy oceny i podejmowania decyzji. b. tematyka ćwiczeń 1. Wyodrębnianie typów produkcyjnych przedsiębiorstw, w tym rolniczych, jako podstawy porównywalności przedsiębiorstw, 2. Ocena czynników produkcji w przedsiębiorstwach (ziemi, pracy i kapitału), zasobów i wykorzystania, 3. Analiza wskaźnikowa bilansu przedsiębiorstwa, 4. Sporządzenie rachunku wyników, przepływów pieniężnych i płynności oraz ich ocena, 5. Analiza produkcyjno – ekonomiczna produkcji roślinnej, zwierzęcej i działów przetwórczych, 6. Określenie specjalizacji przedsiębiorstwa i kierunków produkcji oraz ich ocena, 7. Określenie efektywności inwestycji z uwzględnieniem ryzyka, 8. Ocena projektów gospodarczych i biznesplanu, 9. Kalkulacje jako podstawa podejmowania decyzji w zakresie wyboru kierunku produkcji, zmian organizacyjnych i wyboru technologii produkcji.			
Metoda nauczania: Część teoretyczna – wykład, część ćwiczeniowa – zadania praktyczne.			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń: Część teoretyczna – egzamin pisemny i ustny, część ćwiczeniowa – zaliczenie w oparciu o wyniki kolokwium i przygotowane projekty.			
Pomoce naukowe i literatura: a. literatura obowiązkowa Bednarski L., 1997: „Analiza finansowa w przedsiębiorstwie”. PWE, Warszawa Bień W., 2001: „Zarządzanie finansami w przedsiębiorstwie”. Difin, Warszawa Sierpińska M., Jachna T., 1998: „Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych”. PWN, Warszawa Sierpińska M., Wędzki D., 1997: „Zarządzanie płynnością finansową w przedsiębiorstwie”. PWN, Warszawa Siudek T., 2004: „Analiza finansowa podmiotów gospodarczych”. Wydawnictwo SGGW, Warszawa b. literatura uzupełniająca Siudek T. (red. Naukowa), 2006: „Wybrane zagadnienia z finansów”. Wydawnictwo SGGW, Warszawa			

Polityka społeczna <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL503 <i>Kod przedmiotu</i>	5 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
30	30		3
<i>Liczba godzin zajęć</i>	<i>Wykłady</i>	<i>Ćwiczenia</i>	<i>Liczba punktów ECTS</i>
dr Joanna Zajac <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Polityki Agrarnej i Marketingu <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Celem przedmiotu jest przedstawienie podstaw teoretycznych zaangażowania państwa w kształtowanie i funkcjonowanie społeczeństwa, stosunków społecznych oraz przykładów działania z zakresu polityki społecznej. Koncepcje teoretyczne polityki społecznej będą przedmiotem wykładów, natomiast rozwiązania praktyczne mogą być przedmiotem prac zaliczeniowych.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Wiedza zdobyta na wykładach może stanowić podstawę do podejmowania przez słuchaczy świadomych decyzji i wyborów w aspekcie wszystkich omawianych zagadnień. Da także możliwość zapoznania się z obowiązującymi regulacjami prawnymi oraz wynikającymi z nich przywilejami i obowiązkami. Jednocześnie stworzy to podstawy do obiektywnej oceny proponowanych przez władze rozwiązań, a tym samym pozwoli na świadome uczestnictwo w życiu społecznym.			
Opis przedmiotu: a. tematyka wykładów 1. Polityka społeczna – pojęcie, przedmiot. Związki między polityką gospodarczą a społeczną. 2. Demograficzne uwarunkowania polityki społecznej. Polityka ludnościowa. 3. Problemy społeczne i ich diagnozowanie. Patologie społeczne. 4. Ubóstwo. Teoria ubóstwa. Pomoc społeczna. Zabezpieczenie minimum egzystencji jako prawo człowieka. Bezrobocie i ubezpieczenia na wypadek bezrobocia. Solidaryzm ubezpieczeń na wypadek bezrobocia. Zapobieganie zjawiskom bezrobocia. Polityka regionalna a rozwiązywanie spraw społecznych. 5. Ubezpieczenia społeczne. Pojęcia i definicje. Znaczenie przezorności. Modele ubezpieczeń społecznych. 6. Ubezpieczenia emerytalne. Przesłanki rozwoju ubezpieczeń emerytalnych. 7. Ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków i ubezpieczenia zdrowotne. Ubezpieczenia na wypadek śmierci, inwalidztwa i choroby. Systemy rynkowe i przymusowe. 8. Rola państwa w kształtowaniu równości w zakresie opieki zdrowotnej. Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych. 9. Polityka wobec rodziny i inwestowanie w człowieka. Dziecko a konsumpcja. Opieka nad matką i dzieckiem. Wsparcie dla rodzin wielodzietnych. Transfery międzygeneracyjne. 10. Edukacja i kreowanie kapitału ludzkiego. Edukacja w warunkach integracji z Unią Europejską. 11. Gospodarstwo domowe: dochody, warunki bytu. Polityka mieszkaniowa. 12. Teoria umowy społecznej. Teoria dóbr publicznych. System wskaźników określających poziom świadczeń społecznych oraz efektywność polityki społecznej. Podmioty w sferze wytwarzania usług społecznych. b. tematyka ćwiczeń			
Metoda nauczania: Wykłady			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń: Egzamin/ zaliczenie pisemne.			
Pomoce naukowe i literatura: a. literatura obowiązkowa Golinowska S., Ubóstwo i wykluczenie społeczne. Badania, metody, wyniki. Wyd. IPiSS, Warszawa 2005. Kurzynowski A., red., Polityka społeczna., AGH IGS, Warszawa 2006 Auleytner J., Polska polityka społeczna. Kreowanie ładu społecznego, Wyższa Szkoła Pedagogiczna Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Warszawie, Warszawa 2005. b. literatura uzupełniająca Golinowska S., Polityka społeczna. Koncepcje – instytucje – koszty., Poltext, Warszawa 2000 Anioł W., Europejska polityka społeczna. Implikacje dla Polski., Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR, Warszawa 2003. Żukowski M., Reformy emerytalne w Europie, Wyd. Akademii Ekonomicznej, Poznań 2006 Tabin M., Wskaźniki społeczne [w:] System obserwacji przemian społecznych, nr1, Komitet Badań i Prognoz. Polska 2000, 1993. Frąckiewicz L., red., Polityka społeczna. Zarys wykładu wybranych problemów., Wydawnictwo Naukowe „Śląsk”, Katowice 2002. Turnowiecki W., Polityka społeczna, Gdańska Wyższa Szkoła Humanistyczna, Gdańsk 2004. Wantach-Rekowski J., Składki na ubezpieczenia emerytalne. Konstrukcja i charakter prawny., Wyd. TNOiK 2005. Trzpił I. A., red., Polityka społeczna a polityka gospodarcza Polski wobec nowych wyzwań, Wyd. Akademii Humanistycznej im. A. Gieysztora, 2006. Jędrasik-Jankowska I., Pojęcia i konstrukcje prawne ubezpieczenia społecznego, Wyd. Lexis Nexis, Warszawa 2006. Szatur-Jaworska B., Diagnozowanie w polityce społecznej. Materiały do studiowania, Oficyna Aspra-Jr, 2005.			

Rynki finansowe <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL501 <i>Kod przedmiotu</i>	5 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
30	15	15	3
<i>Liczba godzin zajęć</i>	<i>Wykłady</i>	<i>Ćwiczenia</i>	<i>Liczba punktów ECTS</i>
dr Ewa Krawczyk <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Ekonomii i Polityki Gospodarczej <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Celem przedmiotu jest przekazanie wiedzy o funkcjonowaniu i mechanizmach działania rynku finansowego ,zasadach podejmowania decyzji inwestycyjnych. Zadaniem jest dostarczenie umiejętności do zrozumienia działania instrumentów finansowych na rynku.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Przedmiot ten dostarcza umiejętności służących do rozumienia znaczenia rynku finansowego, doboru i korzystania z usług instytucji systemu finansowego. Dokonanie analizy rentowności, zasad wprowadzania instrumentów finansowych do obrotu.			
Opis przedmiotu: a. tematyka wykładów <ol style="list-style-type: none"> 1. Rola , cele i funkcje rynku finansowego 2. Rodzaje rynku finansowego. 3. Rynek pieniężny , rynek kapitałowy, rynek walutowy, rynek instrumentów pochodnych 4. Rynek pieniężny. Cel i przedmiot funkcjonowania rynku pieniężnego. 5. Uczestnicy rynku pieniężnego Rynek depozytów i kredytów międzybankowych. 6. Rynek dłużnych papierów publicznych. 7. Rynek dłużnych papierów komercyjnych. 8. Zalety i wady papierów komercyjnych. 9. Rynek akceptów bankierskich. 10. Rodzaje rynku kapitałowego. 11. Inwestorzy na rynku: inwestorzy instytucjonalni i gospodarstwa domowe. Towarzystwa Ubezpieczeniowe, ubezpieczenia na życie, ubezpieczenia gospodarcze. Fundusze inwestycyjne. 12. Instytucje wspierające, regulujące i nadzorujące funkcjonowanie rynku finansowego. 13. Giełda papierów wartościowych. Centralna Tabela Ofert S.A. 14. Organizacja giełdy. Rodzaje zleceń giełdowych. Notowania giełdowe. 15. Kontrakty futures. Historia rynków terminowych. Kontrakty opcyjne. Historia rynków opcji . Rodzaje transakcji na rynku terminowym. Transakcje zabezpieczające. Spekulacja. Mechanizmy działania rynków kontraktów futures i forward. b. tematyka ćwiczeń <ol style="list-style-type: none"> 1. Rynek międzybankowy. Transakcje arbitrażowe na rynku międzybankowym i rynku dłużnych papierów publicznych. 2. Rodzaje papierów wartościowych. Akcja . Cena akcji. Rodzaje akcji. Obligacja . Rodzaje obligacji. Ceny obligacji. 3. Elementy wyceny papierów wartościowych. Podstawowe narzędzia wyceny. Linia czasu. Wartość przyszła. Wartość zaktualizowana. 4. Wycena akcji. Wycena obligacji. Wycena akcji o stałej dywidendzie. Wycena akcji o stałym tempie wzrostu dywidendy. Wycena akcji o zmiennym tempie wzrostu dywidendy. 5. System notowań kursów na giełdzie. Notowania jednolite . Notowania ciągłe. Ustalanie kursu na fixingu, w notowaniach ciągłych. 6. Strategie zabezpieczające z wykorzystaniem kontraktów futures. 7. Mechanizm działania rynków opcji. Podstawowe właściwości opcji na akcje. 			
Metoda nauczania: Wykład, analiza problemów z wykorzystaniem różnorodnych metod i narzędzi.			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń: Test wyboru i rozwiązanie zadań.			
Pomoce naukowe i literatura: a. literatura obowiązkowa Tarczyński W., Rynki kapitałowe, metody ilościowe tom 1,2 Agencja Wydawnicza Placet, Warszawa 1997 Fabozzi F.J.,Rynki obligacji .Analiza i strategie. WIG Press, Warszawa 2000, Zalewski G. Kontrakty terminowe w praktyce, WIG Press 2006. b. literatura uzupełniająca Sopoćko A. , Pochodne,droga do fortuny, Mediabank s.a. Warszawa 1999, Bieżące informacje w gazetach Parkiet, Puls Biznesu, Rzeczpospolita. Portale internetowe: parkiet.com.pl, bankier.pl, money.pl, euromoney.pl Wycieczka na GPW w Warszawie			

Analiza rynku <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL504 <i>Kod przedmiotu</i>	5 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
45	15	30	4
<i>Liczba godzin zajęć</i>	<i>Wykłady</i>	<i>Ćwiczenia</i>	<i>Liczba punktów ECTS</i>
dr Jarosław Gołębiowski <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Polityki Agrarnej i marketingu <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Zapoznanie z podstawowymi obszarami i metodami analizy zjawisk rynkowych.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Rozumienie oraz umiejętność stosowania metod i technik analizy rynku; wiązanie wyników analizy rynku z systemami decyzyjnymi przedsiębiorstw i organizacji.			
Opis przedmiotu:			
a. tematyka wykładów			
Rynek w teorii ekonomii i zarządzania. Pojęcie rynku w teorii ekonomii. Koncepcja rynku w teorii zarządzania. Podmioty i elementy rynku. Rodzaje rynku. Rynek rolny i jego segmenty. Informacyjne podstawy analiz rynkowych. Metodologia i organizacja badań rynku. Metody zbierania danych pierwotnych. Rola źródeł wtórnych w analizie rynku. Analiza środowiska makroekonomicznego. Pojęcie i elementy makrootoczenia. Podstawowe mierniki charakteryzujące zmiany w makrośrodkowisku. Źródła informacji na temat zmian środowiska makro.			
Rynek dóbr konsumpcyjnych. Elastyczność i funkcje popytu jako narzędzia analizy rynku. Rynki dóbr inwestycyjnych, środków produkcji i surowców. Cechy dóbr inwestycyjnych, Czynniki kształtujące popyt na dobra inwestycyjne. Pojęcie i cechy rynku surowców. Czynniki kształtujące popyt na środki produkcji i surowce. Analiza branży i sektorów gospodarki. Branże gospodarki. Klasyfikacja działalności gospodarczej. Analiza atrakcyjności inwestycyjnej. Analiza sprzedaży i przychodów. Wskaźnikowa analiza sektora. Koncentracja sektora. Zmienność cen w czasie. Zimność cen w krótkim okresie. Trend cenowy. Cykliczna zmienność cen. Indeksy cenowe. Zmienność cen artykułów rolnych i cen artykułów pozarolniczych. Relacje cen. Łańcuchy marketingowe na rynku żywnościowym i marża marketingowa produktów żywnościowych. Pojęcie marży marketingowej. Mierniki marży marketingowej. Relacja ceny detalicznej do ceny skupu. Udział rolnika w cenie detalicznej. Zmienność marży marketingowej. Analiza sprawności łańcuchów dostaw. Rynki instytucjonalne – istota i znaczenie. Rodzaje rynków instytucjonalnych. Ceny giełdowe i ich analiza. Rynek a interwencjonizm państwowy. Bezpośrednie i pośrednie metody wpływania przez państwo na rynek. Systemy regulacji podstawowych rynków rolnych w Polsce. Analiza rynków zagranicznych. Badania strukturalne rynków międzynarodowych. Badania koniunkturalne analiza popytu, podaży, cen. Segmentacja rynków międzynarodowych.			
b. tematyka ćwiczeń			
Metodologia i organizacja badań rynku. Metody zbierania danych pierwotnych. Metody analizy danych (analiza statystyczna). Metody prezentacji wyników (zasady przygotowywania raportów). Metody analizy środowiska makroekonomicznego. Podstawowe mierniki charakteryzujące zmiany w makrośrodkowisku. Źródła informacji na temat zmian środowiska makro. Poszukiwanie informacji, budowa tabel i wykresów prezentujących zmiany poziomu podstawowych wskaźników makroekonomicznych. Interpretacja wskaźników. Metody analizy rynku dóbr konsumpcyjnych. Spożycie i wydatki konsumpcyjne jako podstawowe mierniki popytu konsumpcyjnego. Budowa funkcji popytu konsumpcyjnego wybranych produktów. Wyznaczanie elastyczności spożycia, wydatków i jakości. Metody analizy rynku dóbr inwestycyjnych, środków produkcji i surowców. Cechy dóbr inwestycyjnych, Czynniki kształtujące popyt na dobra inwestycyjne. Pojęcie i cechy rynku surowców. Czynniki kształtujące popyt na środki produkcji i surowce. Metody analizy branży i sektorów gospodarki. Branże gospodarki. Klasyfikacja działalności gospodarczej. Polska Klasyfikacja Działalności. Analiza atrakcyjności inwestycyjnej. Analiza sprzedaży i przychodów. Wskaźnikowa analiza sektora. Analiza struktury sektora. Koncentracja sektora. Upadłości likwidacje w sektorze. Metody analizy cen. Badanie zmienności cen w czasie. Zimność cen w krótkim okresie. Trend cenowy. Cykliczna zmienność cen. Indeksy cenowe. Zmienność cen artykułów rolnych i cen artykułów pozarolniczych. Relacje cen. Analiza rynków instytucjonalnych. Analiza cen i poziomu obrotów na rynkach giełdowych. Prezentacja raportów z badań rynku			
Metoda nauczania:			
- wykład z wykorzystaniem technik multimedialnych, - w trakcie ćwiczeń studenci praktycznie stosują podstawowe metody analizy w badaniu wybranego rynku produktowego. Efektem ćwiczeń jest raport analityczny w formie pisemnej. W końcowej części zajęć ma miejsce prezentacja każdego raportu na forum grupy ćwiczeniowej i dyskusja. Prezentacja raportu z wykorzystaniem technik multimedialnych			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń:			
Egzamin końcowy w formie pisemnej/ćwiczenia- kolokwium pisemne – 50%, raport analityczny dotyczący wybranego rynku produktowego, łącznie z prezentacją w trakcie zajęć -50%			
Pomoce naukowe i literatura:			
a. literatura obowiązkowa			
H. Mruk, 2003, Analiza rynku, PWE, Warszawa W Wrzosek, 2002, Funkcjonowanie rynku , PWE, Warszawa M. Lubiński, 2002, Analiza koniunktury i badanie rynków, Elipsa, Warszawa,			
b. literatura uzupełniająca			
S.Mynarski , 1993, Analiza rynku systemy i mechanizmy, AE Kraków, J. Gołębiowski, 2007, Marketing produktów żywnościowych, (w)Rynek w ujęciu funkcjonalnym, WSFiZ, IERiGŻ-PIB, Warszawa P. Kotler , 2004, Marketing, REBIS, Poznań, A. Goryl, Z. Jędrzejczyk, K. Kukuła, J. Osiewalski, A. Walkosz,1999, Wprowadzenie do ekonometrii w przykładach i zadaniach. PWN, Warszawa 1999 W. Tomek, K. Robinson 2001, Kreowanie cen artykułów rolnych, mechanizmy – modele – przykłady. PWN, Warszawa Strona internetowa ww.wgt.com.pl Mechanizmy regulacji na podstawowych rynkach rolnych – strona internetowa: www. arr. gov.pl Rocznik GUS			

Ekonomia Integracji Europejskiej <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL502 <i>Kod przedmiotu</i>	5 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
30 <i>Liczba godzin zajęć</i>	15 <i>Wykłady</i>	15 <i>Ćwiczenia</i>	3 <i>Liczba punktów ECTS</i>
dr Anna Rytko <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Polityki Agrarnej i Marketingu <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Celem przedmiotu jest pokazanie i uzasadnienie słuszności współpracy między krajami europejskimi. Rozpoczynając od teorii integracji gospodarczej, jej wpływu na wzrost gospodarczy poprzez rozwój i ewoluowanie procesów integracyjnych odbiorca ma lepiej zrozumieć ideę współpracy objawiającą się w istnieniu Unii Europejskiej. Zapoznanie słuchaczy z funkcjonowaniem i ogólnymi zasadami regulującymi życie społeczności wspólnotowej oraz poznanie tematyki wykładów obejmującej główne sfery gospodarcze i społeczne ma przyczynić się do łatwiejszej regulacji życia Polaków- nowych obywateli UE.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Rozumienie i interpretacja procesów integracji. Wykorzystanie wiedzy na temat Unii Europejskiej do podejmowania decyzji w późniejszym życiu zawodowym; umiejętność sięgania po fundusze unijne i wykorzystywanie pieniędzy unijnych do organizacji życia społeczno-gospodarczego Polaków.			
Opis przedmiotu: a. tematyka wykładów 1. Teoria integracji ekonomicznej. Pojęcia integracji, czynniki integracji, etapy integracji. 2. Integracja a wzrost gospodarczy. Efekt kreacji i odwrócenia handlu UE i jej podstawowe mierniki makroekonomiczne na tle USA i Japonii. 3. Rozwój procesów integracyjnych w Europie. Plan Marshalla, EWWiS, EWG, Euroatom, EFTA, CEFTA. 4. Od jednolitego rynku wewnętrznego do unii gospodarczej i walutowej. EOG, Traktat z Maastricht, T. Amsterdamski, T. Nicejski, konstytucja UE. 5. System prawny i instytucjonalny UE. Prawo wspólnotowe, Rada E., Rada Unii E., Komisja E., Parlament E. 6. Istota Unii Europejskiej. Cztery swobody gospodarcze- swobodny przepływ towarów, usług, osób i kapitału 7. Wspólna polityka handlowa. Zasady oraz instrumenty polityki handlowej, zasady funkcjonowania wspólnego rynku, zasady WTO). 8. UE a kraje trzecie – współpraca handlowa. Zewnętrzne stosunki handlowe Unii Europejskiej, konkurencyjność polskich wyrobów na rynku unijnym. 9. Wspólna polityka rolna. Pojęcia, cele zasady, interwencjonizm cenowy, rozwój obszarów wiejskich. 10. Polityka strukturalna i regionalna. Historia, zasady, cele polityki strukturalnej, fundusze strukturalne. 11. Analiza i charakterystyka wybranych sfer gospodarki. Podatki pośrednie, certyfikacja i zakupy publiczne, konkurencja a przepisy antydumpingowe, energetyka 12. Polityka konkurencji. Zasady funkcjonowania przedsiębiorstw na rynku unijnym, reguły konkurencji gospodarczej 13. System finansowy Unii Europejskiej budżet Wspólnot Europejskich b. tematyka ćwiczeń			
Metoda nauczania: Charakterystyka zasad regulujących warunki życia w UE za pomocą analizy opisowej i porównawczej. Metody i techniki pisania prac semestralnych. Indywidualne wykonywanie projektów (zdobycie umiejętności ubiegania się o pomoc finansową UE).			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń: Egzamin pisemny – wykład			
Pomoce naukowe i literatura: a. literatura obowiązkowa Kawecka-Wyrzykowska E., Ewa Synowiec (redakcja naukowa), Unia Europejska T I, IKCHZ, Warszawa 2004 Kawecka-Wyrzykowska E., Ewa Synowiec (redakcja naukowa), Polska w Unii Europejskiej. tom II, IKCHZ, Warszawa 2004. b. literatura uzupełniająca Ładyka S., Z teorii integracji gospodarczej, SGH, 2001. Polityka gospodarcza Polski w integrującej się Europie 2006-2007. Raport roczny redakcja naukowa i koordynacja Juliusz Kotyński, IKCHZ, Warszawa 2007 Katarzyna Żukrowska, Joanna Stryjek red., Polska w Unii Europejskiej, SGH, Warszawa 2004 Wspólnoty Europejskie Nr 3 (184). Dwumiesięcznik, red. Ewa Kaliszuk, IKCHZ, Warszawa 2007			

Ekonomia integracji europejskiej <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL502 <i>Kod przedmiotu</i>	5 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
30 <i>Liczba godzin zajęć</i>	15 <i>Wykłady</i>	15 <i>Ćwiczenia</i>	3 <i>Liczba punktów ECTS</i>
dr hab. Julian T. Krzyżanowski <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Ekonomiki Rolnictwa i MSG <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Zapoznać studentów z zagadnieniami integracji rynkowej – modelami unii celnej i wspólnego rynku. Integracja polityk gospodarczych. Teoria optymalnego obszaru walutowego. Etapy integracji europejskiej – proces pogłębiania i poszerzania integracji. Jednolity rynek europejski. Unia Gospodarcza i Walutowa. Koordynacja polityk ekonomicznych w Unii Europejskiej. Finanse Unii Europejskiej.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Rozumienia zagadnień integracji rynków i polityk w Unii Europejskiej; wykorzystywania koncepcji z zakresu integracji do analizy funkcjonowania Unii Europejskiej; rozumienia znaczenia integracji dla gospodarek krajów członkowskich Unii Europejskiej.			
Opis przedmiotu: a. tematyka wykładów 1. Ekonomia integracji europejskiej, umiejscowienie wśród innych nauk ekonomicznych, cele przedmiotu 2. Teoria Balazsy 3. Efekt przesunięcia i efekt kreacji handlu 4. Etapy integracji europejskiej 5. EFTA – przykład strefy wolnego handlu 6. NAFTA i MERCOSUR 7. Podstawy prawne unii europejskiej 8. Podstawowe akty prawne 9. Główne organy UE i ich kompetencje 10. Budżet UE i tzw. perspektywa finansowa 11. Fundusze Unii Europejskiej 12. Główne polityki wspólnotowe 13. Wspólna Polityka handlowa 14. Wspólna Polityka rolna I 15. Wspólna Polityka rolna II b. tematyka ćwiczeń 1. Modele unii celnej - analiza 2. Efekty przesunięcia i kreacji handlu 3. Praca na aktach prawnych UE :rozporządzenia, dyrektywy, decyzje 4. Gra dydaktyczna: podejmowanie decyzji w UE cz. I 5. Gra dydaktyczna: podejmowanie decyzji w UE cz. II 6. Obliczanie stawek celnych: ad walorem, specyficznych i kombinowanych 7. Praca ze Wspólna taryfą Celną UE 8. Kontyngenty taryfowe i ograniczenia pozataryfowe 9. SSG i cła antydumpingowe 10. Wspólna polityka rolna analiza graficzna I 11. Wspólna polityka rolna analiza graficzna II 12. Płatności bezpośrednie - przykłady 13. Jednolita płatność obszarowa – przykłady 14. Fundusze strukturalne – podstawy działania 15. Fundusze strukturalne analiza projektów			
Metoda nauczania: Wykład, przeźrocza, ćwiczenia – konkretne zadania.			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń: Egzamin			
Pomoce naukowe i literatura: a. literatura obowiązkowa M. Tracy, Polityka rolno-żywnościowa w gospodarce rynkowej, Wprowadzenie do teorii i praktyki, Warszawa 1997. Z. Wysokińska, Janina Witkowska: Integracja Europejska, PWN 2002. Zbigniew M. Doliwa-Klepacki: Integracja Europejska (po Amsterdampie Nicei, Temida 2., Białystok 1996. b. literatura uzupełniająca W. Molle: Ekonomia integracji europejskiej, Gdańsk 2000. S. Ładyka, Z teorii integracji gospodarczej, SGH, Warszawa, 2000.- W. Orłowski, Koszty i korzyści z członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Metody, modele, szacunki. CASE, Warszawa, 2000. Konsekwencje realizacji III etapu unii gospodarczej i walutowej dla Polski, IKC 1998. Dokumenty Dostosowanie polskiego rynku rolnego do wymogów Unii Europejskiej: Agencja Rynku Rolnego, Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, Szkoła Główna Handlowa, Warszawa 2005			

Finanse Publiczne <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL505 <i>Kod przedmiotu</i>	5 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
30 <i>Liczba godzin zajęć</i>	15 <i>Wykłady</i>	15 <i>Ćwiczenia</i>	4 <i>Liczba punktów ECTS</i>
prof. Marian Podstawka dr Anna Milewska <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Polityki Agrarnej i Marketingu <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Celem przedmiotu jest przekazanie wiedzy z zakresu procesów i zjawisk związanych z gromadzeniem i rozdysponowaniem publicznych środków pieniężnych na szczeblu budżetu państwa, jednostek samorządu terytorialnego, instytucji ubezpieczenia społecznego oraz innych instytucji zaliczanych do sektora finansów publicznych.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Po zakończeniu kursu studenci powinni nabyć umiejętności związane z wymierzaniem podstawowych danin publicznych: podatków i opłat a także składek z tytułu ubezpieczenia społecznego pracowników i rolników. Istotnym efektem kształcenia w tym zakresie jest także umiejętność zdefiniowania przez studenta roli poszczególnych podmiotów i instrumentów sektora finansów publicznych oraz ich wzajemnych powiązań i zależności.			
Opis przedmiotu: a. tematyka wykładów 1. Pojęcie, przedmiot i zakres finansów publicznych 2. System finansów publicznych i jego elementy 3. Publiczne fundusze celowe – wybrane zagadnienia 4. Budżet państwa i zasady budżetowe (geneza instytucji budżetu, pojęcie, cechy i funkcje budżetu, zasady budżetowe) – 4 godz. 5. Procedura budżetowa (tryb przygotowywania, uchwalania, wykonywania i kontroli wykonania budżetu) 6. System podatkowy w Polsce (pojęcie podatku, klasyfikacja, funkcje i zasady podatkowe) 7. Podstawowe źródła dochodów budżetowych (podatek VAT, podatek akcyzowy, podatek dochodowy od osób fizycznych, podatek dochodowy od osób prawnych) 8. Pozapodatkowe źródła dochodów budżetowych (pojęcie, rodzaje i funkcje opłat, ceł) 9. Budżet państwa- kierunki wydatkowania środków finansowych (pojęcie i klasyfikacja wydatków, struktura i dynamika zmian oraz metody racjonalizacji wydatków publicznych) 10. Finanse jednostek samorządu terytorialnego w systemie finansów publicznych (podmiotowy i przedmiotowy zakres finansów JST, system finansów samorządowych jednostek Polsce) 11. Zadania jednostek samorządu terytorialnego i źródła ich finansowania 12. Deficyt i dług publiczny (przyczyny powstawania, instrumenty zaciągania długu publicznego, obsługa długu publicznego, zagrożenia wynikające z nadmiernego długu publicznego, granice zaciągania długu publicznego) 13. Rolnicze ubezpieczenia społeczne (istota i zakres ubezpieczeń społecznych rolników w Polsce) 14. System ubezpieczenia społecznego pracowników (istota i zakres ubezpieczeń społecznych pracowników w Polsce, założenia reformy ubezpieczeń społecznych z 1998 r.) b. tematyka ćwiczeń 1. Głosowanie demokratyczne w sprawach wyboru publicznego 2. Konstrukcja, systemu finansów publicznych 3. Metody i terminarz opracowywania budżetu państwa 4. Charakterystyka form gospodarki budżetowej 5. Cechy dochodów podatkowych (kształtowanie systemu podatkowego w okresie transformacji polskiej gospodarki) 6. Poziom i struktura dochodów budżetu państwa 7. Klasyfikacja wydatków budżetowych (poziom, struktura i dynamika wydatków budżetu państwa, koncepcja budżetu zadaniowego) 8. Zasady wymiaru podstawowych podatków centralnych 9. Podstawowe źródła dochodów budżetów gmin, powiatów i województw (struktura dochodów budżetów gmin, powiatów i województw według źródeł ich pochodzenia) 10. Kierunki rozdysponowania środków publicznych przez JST (poziom i struktura wydatków budżetów gmin, powiatów i województw) 11. Technika wymiaru subwencji ogólnej dla JST 12. Technika wymiaru składek z tytułu rolniczego ubezpieczenia społecznego 13. Wymierzanie składek z tytułu ubezpieczenia społecznego pracowników			
Metoda nauczania: Wykład akademicki, z zastosowaniem technik wizualnych, obejmuje podstawowy zakres zagadnień z w/w przedmiotu. Podczas ćwiczeń realizowane są przykłady praktyczne ilustrujące zagadnienia wykładowe. Metody ćwiczeniowe: case study, analiza instytucjonalno-porównawcza, wnioskowanie indukcyjne i dedukcyjne podejmowane przez studentów. Zajęcia wykładowe realizowane będą w blokach 2-godzinnych.			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń: Zaliczenie ćwiczeń w formie pisemnej oraz egzamin pisemny.			
Pomoce naukowe i literatura: a. literatura obowiązkowa Owsiak S. „Finanse publiczne. Teoria i praktyka” Wyd. PWN, Warszawa 2005; Ziółkowska W. „Finanse publiczne. Teoria i zastosowanie” Wyd. Wyższej Szkoły Bankowej, Poznań 2005, Podstawka M. „Podstawy finansów- teoria i praktyka” Wyd. SGGW Warszawa 2005, b. literatura uzupełniająca Misiąg W., Malinowska – Misiąg E. „Finanse publiczne w Polsce” wyd. LexisNexis, Warszawa 2007, Salachna J. Ruśkowski E. (red.) „finanse publiczne - komentarz praktyczny” wyd. ODDiK, Gdańsk 2007, Chojna-Duch E. „Polskie prawo finansowe, finanse publiczne” Wyd. LexisNexis, Warszawa 2007, Osiatyński J. „Finanse publiczne – ekonomia i polityka”, wyd. PWN, Warszawa 2006, Borodo A. „Samorząd terytorialny- system prawnofinansowy” Wyd. LexisNexis, Warszawa 2004, Gaudemet P.M., Molinier J. „Finanse publiczne”, Wyd. KiK, Warszawa 2000, Podstawka M. „Rolnicze ubezpieczenia społeczne i perspektywy ich zmian” Wyd. SGGW Warszawa 1998, Fedorowicz Z. „Podstawy teorii finansów publicznych” Wyd. SGH, Warszawa 1993 oraz wybrane akty prawne.			

Gospodarka regionalna <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL602 <i>Kod przedmiotu</i>	6 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
30	15	15	3
<i>Liczba godzin zajęć</i>	<i>Wykłady</i>	<i>Ćwiczenia</i>	<i>Liczba punktów ECTS</i>
dr Arkadiusz Gralak <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Polityki Agrarnej i Marketingu <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z aktualną strukturą regionalną Polski, z rozwiązaniami instytucjonalnymi rozwoju regionalnego, z celami i narzędziami polityki regionalnej.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Efektem kształcenia jest zdobycie przez studentów umiejętności w zakresie: rozumienia istoty oraz mechanizmów funkcjonowania gospodarki regionalnej, identyfikowania endo- i egzogenicznych czynników rozwoju regionalnego, identyfikowania typów regionów i poziomu ich konkurencyjności oraz stosowania instrumentów stymulowania rozwoju regionalnego.			
Opis przedmiotu:			
a. tematyka wykładów			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Region i regionalizacja. Pojęcie regionu i regionalizacji. Kryteria regionalizacji. Typologia regionów. Region w strukturze terytorialnej państwa. Regiony i regionalizacja w państwach członkowskich Unii Europejskiej. 2. Proces rozwoju regionalnego. Rozwój regionalny w warunkach nowej gospodarki. Pojęcie i cele rozwoju regionalnego. Identyfikacja i pomiar rozwoju regionalnego. Endo- i egzogeniczne czynniki rozwoju regionalnego. Problem dysproporcji w rozwoju regionalnym. Regiony problemowe. 3. Teoretyczne koncepcje rozwoju regionalnego. Teorie lokalizacji. Teoria bazy ekonomicznej. Model rdzenia i peryferii. Modele sieci i koncepcja gron (clusters). Teoria rozwoju „od dołu”. Neoklasyczne i keynesowskie podejście do rozwoju regionalnego. 4. Konkurowanie i konkurencyjność regionów. Konkurencyjność regionów jako nowy paradygmat rozwoju regionalnego. Konkurowanie bezpośrednie i pośrednie. Pozycja konkurencyjna i zdolność konkurencyjna. Czynniki konkurencyjności regionów. 5. Pojęcie i elementy polityki regionalnej. Definicja polityki regionalnej. Polityka inter- i intraregionalna. Podmioty polityki regionalnej. Cele, zasady i instrumenty polityki regionalnej. 6. System polityki regionalnej Unii Europejskiej. Cele, zasady, programowanie, instrumenty i beneficjenci europejskiej polityki regionalnej. Konkurencyjność jako cel nowej polityki spójności. Efekty polityki regionalnej w krajach i regionach UE. 7. Rola samorządu terytorialnego w kreowaniu rozwoju regionalnego. Funkcje ekonomiczne samorządu terytorialnego. Zadania samorządu regionalnego. Obszary oddziaływania samorządu terytorialnego na gospodarkę regionalną. Partnerstwo publiczno-prywatne w regionie. 8. Planowanie strategiczne i operacyjne rozwoju regionu. Istota i cele planowania rozwoju regionu. Strategie rozwoju i strategii konkurencji regionu. Metody i tryb opracowywania strategii rozwoju. Regionalny program operacyjny i kontrakt regionalny. 9. Regionalny system innowacji. Zintegrowane podejście do innowacyjności w regionie. Istota i struktura regionalnego systemu innowacji. RSI jako podstawa wzmocnienia konkurencyjności regionu. Polskie i europejskie modele budowania RSI. 10. Gospodarka finansowa regionu. Źródła finansowania rozwoju regionu. Gospodarka budżetowa samorządu regionalnego - budżet zadaniowy. Wieloletnie planowanie finansowe i inwestycyjne. Kształtowanie zdolności absorpcyjnej środków strukturalnych UE. 			
b. tematyka ćwiczeń			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ocena poziomu i dynamiki rozwoju gospodarczego regionu. 2. Diagnoza struktury branżowej, własnościowej, funkcjonalnej i przestrzennej gospodarki regionalnej. Określenie kierunków i skali zmian w strukturze gospodarki regionalnej. 3. Wyznaczanie bazy ekonomicznej regionu z wykorzystaniem wskaźnika nadwyżki pracowników Hoyta oraz wskaźnika specjalizacji Florence’a. 4. Identyfikacja produktów gospodarki regionalnej oraz rynków docelowych regionu. 5. Identyfikacja elementów i ocena poziomu zagospodarowania infrastrukturalnego regionu. 6. Sektor MSP w gospodarce regionalnej. Stan i struktura sektora MSP w regionie. Dynamika i kierunki rozwoju sektora MSP. 7. Określenie poziomu i struktury bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) w gospodarce regionalnej. 8. Ocena działalności instytucji otoczenia biznesu w regionie. 9. Ocena potencjału badawczo-rozwojowego i poziomu innowacyjności regionu. 10. Ocena poziomu konkurencyjności regionów wg formuły czworokąta przewagi konkurencyjnej M.Portera. 11. Diagnoza prospektywna i analiza strategiczna regionu (SWOT/TOWS). 12. Wyznaczanie kierunków restrukturyzacji gospodarki regionalnej (na przykładach wybranych województw). 13. Kształtowanie hierarchicznej struktury celów i zadań strategicznych. 14. Analiza poziomu, struktury i dynamiki wydatków inwestycyjnych samorządu regionalnego. Określenie potencjału inwestycyjnego województwa. 			
Metoda nauczania: Prezentacja wiedzy teoretycznej ilustrowanej przypadkami empirycznymi. Dyskusja nad omawianymi zagadnieniami. Analiza studiów przypadków w ramach zajęć. Prace zespołowe nad studiami przypadków dot. gospodarki regionalnej i prezentacja wyników na zajęciach.			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń: Egzamin pisemny. Zaliczenie ćwiczeń – kolokwium oraz wykonanie prac zespołowych lub indywidualnych z zakresu tematyki zajęć.			
Pomoce naukowe i literatura:			
a) literatura obowiązkowa			
Z. Strzelecki (red.), Gospodarka regionalna i lokalna, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2008.			
J. Chądzyński J., A. Nowakowska, Z. Przygocki, Region i jego rozwój w warunkach globalizacji, PWE, Warszawa 2007.			
J.J. Parysek, T. Strykiewicz, Region społeczno-ekonomiczny i rozwój regionalny, Wyd. Bogucki, Poznań 2008.			
D. Stawasz (red.), Ekonomiczno-organizacyjne uwarunkowania rozwoju regionu- teoria i praktyka, Wyd. UŁ, Łódź 2004			
b) literatura uzupełniająca			
D. Strahl (red.), Metody oceny rozwoju regionalnego, Wyd. Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, Wrocław 2006.			
A. Nowakowska, Budowanie zdolności innowacyjnych regionów, Wyd. UŁ, Łódź 2009			
K. Tomaszewski, Regiony w procesie integracji europejskiej, Wolters Kluwer, Kraków 2007.			
G.Gorzelać, A.Tucholska (red.), Rozwój, region, przestrzeń, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2007.			
Studia Regionalne i Lokalne, wyd. Scholar, kwartalnik			

Polityka agrarna <i>Nazwa przedmiotu</i>	EOL601 <i>Kod przedmiotu</i>	6 <i>Semestr</i>	obligatoryjny <i>Status w programie studiów</i>
30 <i>Liczba godzin zajęć</i>	15 <i>Wykłady</i>	15 <i>Ćwiczenia</i>	3 <i>Liczba punktów ECTS</i>
dr Agnieszka Biernat-Jarka <i>Osoba odpowiedzialna za przedmiot</i>	Katedra Polityki Agrarnej i Marketingu <i>Jednostka organizacyjna</i>		polski <i>Język wykładowy</i>
Cele i zadania przedmiotu: Poznanie i głębsze zrozumienie zjawisk i procesów zachodzących w gospodarce żywnościowej, analiza i ocena alternatywnych rozwiązań i decyzji politycznych oraz ich konsekwencji społeczno-gospodarczych.			
Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: Celem poznawczo-teoretycznym przedmiotu jest nabycie przez studentów umiejętności wykorzystywania ekonomicznych narzędzi analizy i oceny oraz wartościowania zjawisk i procesów zachodzących w gospodarce w makroskali jak i lokalnie a mających związek z planowaniem, implementacją i realizacją rządowych strategii i programów polityki rolnej; a także przewidywanie społeczno-ekonomicznych następstw decyzji politycznych w praktyce.			
Opis przedmiotu: a. tematyka wykładów Istota i zakres pojęcia polityki (determinanty polityki, mechanizmy podejmowania decyzji politycznych); Istota i przedmiot polityki agrarnej (elementy i sfery polityki agrarnej); Założenia doktrynalne (opcje) polityki rolnej (liberalizm, protekcjonizm, interwencjonizm); Gospodarka żywnościowa jako obszar podejmowania decyzji politycznych; Teoretyczne przesłanki protekcjonizmu rolnego; Miary protekcjonizmu (PSE, CSE); Instrumenty protekcjonizmu i ich teoretyczne i praktyczne konsekwencje; Mechanizmy wspierania cen rolnych i dopłat bezpośrednich, Polityka regionalno-strukturalna rozwoju obszarów wiejskich (cele, zasady, instrumenty); Trwały i zrównoważony rozwój (ekorozwój) - cele programów agroekologicznych; Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich. b. tematyka ćwiczeń Proces kształtowania i realizacji polityki rolnej w Polsce (instytucje państwowej administracji rolnej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Agencje rządowe). Polityka strukturalna (struktura agrarna w Polsce i w krajach Unii Europejskiej, zatrudnienie w rolnictwie w Polsce i w pozostałych krajach UE - analiza porównawcza, rola Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa; Polityka rynkowo-cenowa (główne obszary interwencji w polskim sektorze żywnościowym, działalność Agencji Rynku Rolnego, systemy interwencji na podstawowych rynkach rolnych); Polityka społeczna wobec ludności wiejskiej (sytuacja dochodowa i warunki życia ludności wiejskiej; System finansowania rolnictwa i jego otoczenia (budżetowe finansowanie rolnictwa w Polsce).			
Metoda nauczania: Wykład, konwersatoria oraz samodzielne studia literaturowe i przygotowywanie prezentacji przez studentów z wykorzystaniem publikacji instytucji rządowych i pozarządowych.			
Sposób zaliczenia wykładów/ćwiczeń: Pisemny egzamin testowy, przygotowanie prezentacji.			
Pomoce naukowe i literatura: a. literatura obowiązkowa Czyżewski A., Henisz-Matuszczak A., Rolnictwo Unii Europejskiej i Polski, Wyd. AE w Poznaniu, Poznań 2006 Kowalski A., Mazurkiewicz E., Wieś, rolnictwo i gospodarka żywnościowa po przystąpieniu Polski do UE, Warszawa 2004 b. literatura uzupełniająca Woś A. (red) Encyklopedia Agrobiznesu. Wyd. Fundacja Innowacja, Warszawa 1998. Woś A. (red. nauk.) Analiza produkcyjno-ekonomicznej sytuacji rolnictwa i gospodarki żywnościowej w 2006r. IERiGŻ-PIB, Warszawa 2007			